

Προπτυχιακή Εργασία

Ψυχράμη Αθανασία

Ιθαγένεια

ΑΙΤΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΣΥΝΘΕΣΗΣ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Για καλύτερη κατανόηση του θέματος προηγείται μία εισαγωγή όπου παρουσιάζεται ο ορισμός της έννοιας της ιθαγένειας και ταυτόχρονα γίνεται διάκριση μεταξύ διαφόρων όρων που συγχέονται με αυτήν.

Στη συνέχεια κάνουμε μία ιστορική αναδρομή ώστε να δούμε την εξέλιξη της έννοιας της ιθαγένειας μέσα στο χρόνο και την εξέλιξη της ελληνικής νομοθεσίας σχετικά με την ιθαγένεια. Αυτό το γρήγορο πέρασμα από το παρελθόν μας επιτρέπει να καταλάβουμε τη σημασία του όρου αυτού και τις προσπάθειες που έγιναν ώστε να πάρει τη σημερινή του μορφή.

Πριν εξετάσουμε όμως το δίκαιο της ιθαγένειας πρέπει να δούμε τη σχέση της με τη νομική. Έτσι ακολουθεί ένα κεφάλαιο που αναφέρεται στη νομική φύση της ιθαγένειας.

Φεύγοντας από τα προλογικά, κατά κάποιον τρόπο, αυτά μέρη ακολουθεί μία απαρίθμηση των περιπτώσεων κτήσης και απώλειας της ιθαγένειας κάνοντας μία σύγκριση ανάμεσα στο προϊσχύον και το ισχύον δίκαιο που μας βοηθά να κατανοήσουμε τις αλλαγές που έγιναν με το πέρασμα του χρόνου.

Επίσης, τα άλλα θέματα που ακολουθούν στη συνέχεια επιτρέπουν την εμβάθυνση στην έννοια της ιθαγένειας και την καλύτερη διαπίστωση για το τι πραγματικά ισχύει σήμερα.

Ο επίλογος αποτελεί ένα είδος συμπεράσματος που συνάγεται από όλα όσα αναφέρθηκαν σε όλη την έκταση της εργασίας.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ιθαγένεια είναι ο δημοσίου δικαίου δεσμός ενός ατόμου προς την πολιτεία στο λαό της οποίας αυτός ανήκει και αποτελεί σημαντικό στοιχείο εξατομίκευσης του και έχει μεγάλη σημασία και για το ίδιο το κράτος.

Ο θεσμός της ιθαγένειας είναι, δηλαδή, θεσμός δημοσίου δικαίου. Όμως συνδέεται ταυτόχρονα στενά και με το ιδιωτικό δίκαιο και κατ' επέκταση με το ιδιωτικό διεθνές δίκαιο.

Πρέπει όμως να διευκρινιστεί ότι από τη στιγμή που η ιθαγένεια είναι ιδιότητα του προσώπου ως μέλους του λαού ορισμένου κράτους, προσδίδεται στο άτομο μόνο από το κράτος (και όχι από το έθνος), το οποίο καθορίζει με τη νομοθεσία του τους όρους κτήσης και αποβολής της. Πιο συγκεκριμένα, ο δεσμός του ατόμου προς ορισμένο έθνος, προς το σύνολο δηλαδή των ανθρώπων που συνδέονται με κοινή φυλετική καταγωγή, κοινές παραδόσεις, κοινή γλώσσα και θρησκεία και κυρίως κοινή εθνική συνείδηση, καλείται εθνικότητα, ενώ αντίθετα ο δεσμός του προς ορισμένο κράτος καλείται υπηκοότητα.

Ο όρος ιθαγένεια συγχέεται συνήθως με αυτόν της υπηκοότητας. Έτσι πολλές φορές, μιλάμε για υπηκοότητα ή για ιθαγένεια ενός ατόμου δίνοντας στους παραπάνω δύο όρους την ίδια έννοια. Αυτή η σύγχυση βέβαια μπορεί να δικαιολογηθεί αν λάβουμε υπόψη μας ότι η

Ιθαγένεια δίνεται στο άτομο από το κράτος, με αποτέλεσμα αυτό να γίνεται αυτομάτως υπήκοος του συγκεκριμένου κράτους, αφού όπως αναφέρθηκε και προηγουμένως, ο δεσμός του ατόμου προς αυτό καλείται υπηκοότητα.

Επιπλέον υπάρχει σύγχυση και ανάμεσα στους όρους ιθαγένεια και εθνικότητα. Πρέπει να διευκρινιστεί λοιπόν ότι ενώ η ιθαγένεια είναι ο δεσμός ενός ατόμου με το λαό ενός κράτους, εθνικότητα είναι ο δεσμός του ατόμου με ένα ορισμένο έθνος.

Ιθαγένεια δίνεται μόνο στα φυσικά πρόσωπα και συμπεριλαμβάνεται στις ιδιότητες των φυσικών προσώπων που είναι οι εξής: όνομα, φύλο, συγγένεια, κατοικία, ηλικία και ιθαγένεια.

Για τα νομικά πρόσωπα καταχρηστικά έχει καθιερωθεί η χρησιμοποίηση του όρου «ιθαγένεια». Ο όρος αυτός, στη συγκεκριμένη περίπτωση, αποτελεί- σύμφωνα με τον καθηγητή Δ. Ευρυγένη- «ευμέθοδο σχηματιστική απεικόνιση του γεγονότος ότι ένα νομικό πρόσωπο διέπεται από το δίκαιο ορισμένης πολιτείας». Κάτι ανάλογο συμβαίνει και με τα πράγματα (π.χ. μιλάμε για ελληνικά πλοία, όμως ο όρος ελληνική ιθαγένεια δεν είναι ακριβής γιατί τα πλοία έχουν σημαία, στοιχείο αρκετό για να διακρίνονται αυτά σε ημεδαπά και αλλοδαπά).

Η ιθαγένεια είναι δεσμός προς ορισμένο κράτος και όχι προς ορισμένο δίκαιο. Έτσι, για παράδειγμα, οι μουσουλμάνοι που ζουν στην Ελλάδα είναι έλληνες υπήκοοι παρόλο που ορισμένες σχέσεις αυτών διέπονται από τον Ιερό Μουσουλμανικό Νόμο. Επίσης στα ομοσπονδιακά κράτη, όπως είναι οι Η.Π.Α., υπάρχει κατά κανόνα μία ιθαγένεια, αυτή του ομοσπονδιακού κράτους και όχι και εκείνη των κατ' ιδία χωρών που αποτελούν το ομοσπονδιακό κράτος.

ή ιθαγενείς ή*Με βάση την ιθαγένεια τα άτομα καλούνται ημεδαποί υπήκοοι ή πολίτες ως προς το κράτος την ιθαγένεια του οποίου φέρουν και αλλοδαποί ως προς τα κράτη των οποίων την Ιθαγένεια δεν φέρουν. Όμως αλλοδαπός καλείται και ο ανιθαγενής ή άπατρις ή άπολις, δηλαδή εκείνος ο οποίος δεν έχει την ιθαγένεια καμιάς πολιτείας. Τέλος υπάρχει και ο πολυίθαγενής, ο οποίος έχει συγχρόνως την ιθαγένεια δύο ή περισσότερων πολιτειών και θεωρείται ως ημεδαπός από κάθε μία από τις εν λόγω πολιτείες.

Ο ημεδαπός απολαμβάνει διαφορετικά δικαιώματα από τον αλλοδαπό (άρθρα 4 και 5 του Συντάγματος). Ο ημεδαπός απολαμβάνει το δικαίωμα διαμονής στο κράτος του οποίου την ιθαγένεια φέρει. Απόρροια αυτού είναι ότι επιτρέπεται η ελεύθερη είσοδος και έξοδος του από τη χώρα του όποτε το επιθυμεί. Επομένως απαγορεύεται η έκδοση ημεδαπών. Ο αλλοδαπός, αντίθετα, μπορεί να απολαύσει αστικά δικαιώματα όπως και ο ημεδαπός, δεν μπορεί, όμως, να απολαύσει πολιτικά δικαιώματα, δεν έχει, με άλλα λόγια, το δικαίωμα του εκλέγειν και του εκλέγεσθαι και το δικαίωμα της ανάληψης δημοσίων θέσεων. Υπάρχουν όμως και εξαιρέσεις στον γενικό κανόνα. Επιπλέον ο αλλοδαπός απαλλάσσεται από κάποιες υποχρεώσεις οι οποίες βαραίνουν τον έλληνα πολίτη.

Συνοψίζοντας πρέπει να αναφέρουμε ότι το διακριτικό γνώρισμα ενός ατόμου που φέρει την ιθαγένεια συγκεκριμένης πολιτείας δεν είναι ότι το άτομο αυτό είναι εγκατεστημένο στην πολιτεία αυτή, αλλά ότι ανήκει στο λαό της συγκεκριμένης πολιτείας.

Η ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΗΣ ΕΝΝΟΙΑΣ ΤΗΣ ΙΘΑΓΕΝΕΙΑΣ ΜΕΣΑ ΣΤΟ ΧΡΟΝΟ

Η ιθαγένεια είναι ο δεσμός του ατόμου με το κράτος του οποίου την ιθαγένεια φέρει. Συνεπώς η έννοια της ιθαγένειας εμφανίστηκε για πρώτη φορά όταν ο κόσμος διαιρέθηκε σε

διάφορα κράτη. Όμως η ιθαγένεια με τη σημερινή έννοια διαμορφώθηκε όταν δημιουργήθηκαν τα μεγάλα κράτη τον 16ο αιώνα και πήρε την τελική της μορφή στα τέλη του 18ου αιώνα και στις αρχές του 19ου. Όλα αυτά βέβαια μπορούν να εξηγηθούν αν λάβουμε υπόψη μας τα εξής:

- Κατά την περίοδο αυτή συμβαίνουν σημαντικά πολιτικά γεγονότα με αποκορύφωμα τη Γαλλική Επανάσταση, που είχαν σαν συνέπεια την απόκτηση πολιτικών και δικαιωμάτων και από τους πιο απλούς πολίτες. Με αυτή την εξέλιξη κατέστη αναγκαίο να διατυπωθούν με ακρίβεια όλα εκείνα τα στοιχεία που είναι απαραίτητα για να θεωρηθεί κάποιος, πολίτης ενός κράτους. Έτσι η αρχή των εθνοτήτων άσκησε σημαντική επίδραση στην έννοια της ιθαγένειας.
- Η καθιέρωση της υποχρεωτικής στράτευσης απαιτούσε και τον ακριβή καθορισμό του υπηκόου του κάθε κράτους ώστε να καλείται ο υπόχρεος πολίτης να υπηρετήσει την πατρίδα του.
- Η τεχνική πρόοδος με την βελτίωση και την εξέλιξη των συγκοινωνιών είχε σαν αποτέλεσμα την αθρόα μετακίνηση ανθρώπων από τη μία χώρα του κόσμου στην άλλη. Με το πέρασμα του χρόνου και με την πολιτική εξέλιξη των κρατών άρχισαν να διατυπώνονται με ακρίβεια οι έννοιες του αλλοδαπού (ξένου) και του ημεδαπού (ιθαγενούς) ώστε να γνωρίζει ο καθένας τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις του. Βέβαια με τον Τρόπο αυτό προσαρτάτε ο κάθε κράτος και τους πολίτες του που ζούσαν στο εξωτερικό/

Η εξέλιξη αυτή της έννοιας της ιθαγένειας οδήγησε και στη θέσπιση κανόνων σχετικών με την κτήση και την απώλειά της, ξεκινώντας από τη Γαλλία και συνεχίζοντας σε όλες τις χώρες του κόσμου. Κάποια στιγμή μάλιστα άρχισαν να κάνουν την εμφάνισή τους και διεθνείς συμβάσεις που αφορούσαν διάφορα θέματα ιθαγένειας.

Σήμερα στα πλαίσια της Ευρωπαϊκής Ένωσης γίνεται λόγος και για ένα είδος ευρωπαϊκής ιθαγένειας με αποτέλεσμα να αναγνωρίζονται ειδικά δικαιώματα στους πολίτες των κρατών-μελών. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί το δικαίωμά τους να διορίζονται στις δημόσιες υπηρεσίες σε όποια χώρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης και αν βρίσκονται.

Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΙΘΑΓΕΝΕΙΑ ΑΠΟ ΤΟ 1835 ΜΕΧΡΙ ΣΗΜΕΡΑ

Στις 15 Μαΐου του 1835 δημοσιεύτηκε ο πρώτος αυτοτελής νόμος της ελληνικής ιθαγένειας. Η ισχύς του νόμου αυτού κράτησε ως τον Οκτώβριο του 1856. Τότε τα σχετικά με την ιθαγένεια θέματα περιλήφθησαν στα άρθρα 14- 28 του Αστικού Νόμου του 1856.

Οι διατάξεις του Αστικού Νόμου του 1856 περί ιθαγένειας διατηρήθηκαν και μετά την έναρξη της ισχύος του Αστικού Κώδικα του 1946. Όμως οι τροποποιήσεις που είχαν δεχθεί οι διατάξεις αυτές με ένα πλήθος νόμων ήταν πολυάριθμες με αποτέλεσμα να είναι ανέφικτη στην πράξη η ανεύρεση και η εφαρμογή των ισχυουσών διατάξεων περί ιθαγένειας. Άλλωστε ήταν αναγκαίος πια και ο εκσυγχρονισμός τους με βάση της καταστάσεις που είχαν δημιουργηθεί μετά τον πόλεμο. Έτσι στις 23 Σεπτεμβρίου του 1955 δημοσιεύθηκε το Ν.Δ. 3370/1955 περί κυρώσεως του Κώδικα της ελληνικής Ιθαγένειας που άρχισε να ισχύει από τις 3 Οκτωβρίου του ίδιου έτους και συνεχίζει να ισχύει μέχρι σήμερα.

Ήδη ο Α.Κ. του 1955 τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε με τον Α.Ν. 481/1968 « περί τροποποίησης και συμπλήρωσης διατάξεων των υπ' αριθμόν 3370/1955 Ν.Δ. περί κυρώσεως του Κ.Ε.Ι.». Επίσης, το άρθρο 27 αυτού αντικαταστάθηκε από τα άρθρα 17 και 18 παράγραφος 4 του Ν.Δ. 4532/1966 περί υιοθέτησης των μέχρι την ηλικία των 18 ετών ανήλικων (άρθρα 19 και 23 παράγραφος 4 αντίστοιχα του Ν.Δ. 610/1970).

Τέλος με το νόμο 1438/8.5.1984 « περί τροποποίησης διατάξεων του Κώδικα της ελληνικής ιθαγένειας και του νόμου περί ληξιαρχικών πράξεων» επήλθαν βασικές αλλαγές και ουσιαστικές ρυθμίσεις στα θέματα ιθαγένειας.

Στο τέλος αυτών των παραδόσεων, ως παράρτημα, παρατίθεται το κείμενο του Κ.Ε.Ι. του 1955, έτσι όπως έχει διαμορφωθεί και όπως ακριβώς ισχύει σήμερα. Επιπλέον οι διατάξεις του Κ.Ε.Ι. που συμπληρώνονται με το Νόμο 1438/1984 επειδή είναι γραμμένες στη δημοτική εντοπίζονται πιο εύκολα.

Ο Νόμος 1438/1984 υλοποίησε τη συνταγματική κατοχύρωση της ισότητας των δύο φύλων

συμπληρώνοντας τις διατάξεις του Ν.Δ. 3370/1955 που έπρεπε να εναρμονιστούν με το Νόμο 1329/1983 που εκδόθηκε σε εκτέλεση της εν λόγω συνταγματικής επιταγής και του Νόμου 1250/1982 που καθιέρωσε τον πολιτικό γάμο.

Σήμερα χρησιμοποιείται ο Κ.Ε.Ι. του 1955 με τις διαφοροποιήσεις που όπως είδαμε παραπάνω έγιναν τα επόμενα χρόνια και κυρίως τη δεκαετία του 1980. Οι τελευταίες τροποποιήσεις πραγματοποιήθηκαν το 2001 και το 2004.

ΝΟΜΙΚΗ ΦΥΣΗ

Σχετικά με τη νομική φύση της ιθαγένειας έχουν διατυπωθεί τρεις βασικές και διαφορετικές μεταξύ τους απόψεις. Πιο συγκεκριμένα οι απόψεις αυτές είναι οι εξής:

1. Η ιθαγένεια είναι μία έννομη σχέση που δημιουργείται ανάμεσα στο άτομο και το κράτος την ιθαγένεια του οποίου φέρει. Η άποψη αυτή διατυπώθηκε αρχικά στη Γαλλία μετά το τέλος της Γαλλικής Επανάστασης και στη συνέχεια διαδόθηκε και σε άλλες χώρες του κόσμου, όπως στην Αγγλία, τη Γερμανία και την Αίγυπτο.
2. Η ιθαγένεια είναι μία νομική ιδιότητα, μία νομική κατάσταση στην οποία βρίσκεται το άτομο ως μέλος μιας συγκεκριμένης πολιτείας. Η άποψη αυτή έγινε αποδεκτή στη Γερμανία και στη Γαλλία.
3. Η τελευταία άποψη αποτελεί συνδυασμό των δύο προηγούμενων. Με άλλα λόγια η ιθαγένεια θεωρείται ως μία σχέση η ρύθμιση της οποίας έχει σαν αποτέλεσμα την απονομή στο άτομο μιας νομικής κατάστασης, ενός ορισμένου status.

Η άποψη αυτή φαίνεται και η ορθότερη. Άλλωστε η ιθαγένεια είναι ο νομικός δεσμός του ατόμου προς το κράτος του οποίου την ιθαγένεια φέρει και άρα είναι μία έννομη σχέση αλλά και μία προσωπική κατάσταση του ατόμου αφού συμπεριλαμβάνεται μέσα στα στοιχεία εκείνα που συναποτελούν την προσωπικότητα, όπως είναι η ηλικία, το όνομα, το φύλο κτλ.

ΤΡΟΠΟΙ ΚΤΗΣΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΙΘΑΓΕΝΕΙΑΣ

1. Κτήση της Ελληνικής ιθαγένειας με γέννηση

Γενικά

Ο άνθρωπος από τη γέννησή του αποκτά προσωπικότητα` από τη στιγμή αυτή πρέπει να αποκτά και ιθαγένεια. Η παγκόσμια διακήρυξη των δικαιωμάτων του ανθρώπου, αναφέροντας ότι: «κάθε άτομο έχει το δικαίωμα της απόκτησης ιθαγένειας» αναγνωρίζει και την αρχή της κτήσης της ιθαγένειας από τη στιγμή της γέννησης.

Η μεγαλύτερη και η κυριότερη κατηγορία ελλήνων υπηκόων είναι όσοι απέκτησαν την ελληνική ιθαγένεια από τη γέννησή τους. Έτσι λοιπόν στην περίπτωση αυτή ισχύει η αρχή σύμφωνα με την οποία «κάθε άνθρωπος πρέπει από τη στιγμή της γέννησής του να έχει μια ιθαγένεια».

Αυτή η ιθαγένεια ονομάζεται αρχική για να την διακρίνουμε από την επίκτητη, την ιθαγένεια δηλαδή που αποκτά το άτομο αργότερα π.χ. έπειτα από αναγνώριση ή πολιτογράφηση κ.ά..

i. Προϊσχύσαν δίκαιο*

Σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 1 του Ν.Δ. 3370/1955, Έλληνας θεωρείται: εκείνος που είναι γνήσιο♣ τέκνο έλληνα υπηκόου. Με άλλα λόγια εκείνος ο οποίος γεννήθηκε από έλληνα πατέρα. Η ιθαγένεια της μητέρας είναι αδιάφορη στη συγκεκριμένη περίπτωση.

♣ τα γνήσια τέκνα του ανιθαγενούς πατέρα των οποίων όμως η μητέρα είναι ελληνίδα αποκτούν την ελληνική ιθαγένεια από τη γέννησή τους, χωρίς να λαμβάνεται υπόψη η χώρα στην οποία γεννήθηκαν.

εκείνος που γεννήθηκε από ελληνίδα μητέρα και♣ μη νόμιμο πατέρα, αυτός, δηλαδή που είναι εξώγαμο τέκνο.

εκείνος που♣ γεννήθηκε στην Ελλάδα και που με τη γέννησή του δεν απέκτησε κάποια αλλοδαπή ιθαγένεια.

Από τα παραπάνω συμπεραίνουμε ότι υπάρχουν δύο συστήματα απόκτησης της ελληνικής ιθαγένειας με τη γέννηση, το σύστημα του αίματος και το σύστημα του εδάφους. Σύμφωνα με το σύστημα του αίματος, το άτομο αποκτά αυτοδίκαια με τη γέννησή του την ιθαγένεια των γονέων του, ενώ σύμφωνα με το σύστημα του εδάφους, το άτομο αποκτά αυτοδίκαια με τη γέννησή του την ιθαγένεια της πολιτείας στην οποία γεννήθηκε.

ii. Ισχύον δίκαιο*

Έλληνας θεωρείται:

εκείνος που είναι γνήσιο τέκνο ελλήνων υπηκόων. Με άλλα λόγια♣ εκείνος που γεννήθηκε τόσο από έλληνα πατέρα όσο και ελληνίδα μητέρα. Έτσι ένα παιδί που γεννήθηκε από ελληνίδα μητέρα σε ξένη χώρα αποκτά την ελληνική ιθαγένεια χωρίς να εξαρτάται αυτό από το αν προέρχεται ή όχι από νόμιμο ή όχι γάμο των γονέων του.

το τέκνο ενός έλληνα πατέρα αποκτά την ελληνική♣ ιθαγένεια ακόμα και αν ο πατέρας του δεν ζούσε τη στιγμή της γέννησής του.

♣ το τέκνο που γεννήθηκε μετά την έκδοση διαζυγίου των δύο ελλήνων γονέων του.

Την ελληνική ιθαγένεια αποκτά από τη γέννησή του και όποιος γεννιέται♣ σε ελληνικό έδαφος, εφόσον δεν αποκτά με τη γέννησή του αλλοδαπή ιθαγένεια ή είναι άγνωστης ιθαγένειας.

Συμπεραίνουμε λοιπόν ότι το γεγονός ότι η μητέρα ή ο πατέρας φέρει την ελληνική η

ιθαγένεια κατά τη γέννηση του τέκνου είναι το μόνο στοιχείο που απαιτείται ώστε το τέκνο να γίνει Έλληνας υπήκοος. Επιπλέον βλέπουμε να καθιερώνεται η ισότητα των δύο φύλων και στον τομέα της ιθαγένειας.

2. Κτήση της ελληνικής ιθαγένειας με αναγνώριση

Γενικά

Το ουσιαστικό οικογενειακό δίκαιο έχει δεχθεί αλλαγές ευρείες και ριζοσπαστικές. Οι μεταρρυθμίσεις αυτές οδήγησαν σε κατάργηση του θεσμού της νομιμοποίησης με δικαστική απόφαση, έχει τροποποιηθεί ο θεσμός της νομιμοποίησης με επιγενόμενο γάμο, δεν υπάρχει πια η διάκριση ανάμεσα στην «πλήρη» και στην «ατελή» δικαστική αναγνώριση και τέλος με την «αναγνώριση» αποκαθίστανται οι σχέσεις μεταξύ τέκνου και φυσικού πατέρα, έτσι ώστε η εκούσια ή δικαστική αναγνώριση να επιφέρει την πλήρη εξομοίωση του εξώγαμου τέκνου με εκείνο που γεννήθηκε κατά τη διάρκεια γάμου.

i. Προϊσχύσαν δίκαιο*

♣ Σύμφωνα με το άρθρο 2 του Ν.Δ. 3370/1955 για να θεωρηθεί ένα τέκνο Έλληνας υπήκοος μετά από νομιμοποίηση πρέπει να έχει γίνει αυτό πριν τη συμπλήρωση του 21ου έτους της ηλικίας του. Ο πατέρας έπρεπε λοιπόν να έχει την ελληνική ιθαγένεια τη στιγμή της νομιμοποίησης ή αν είχε πεθάνει πριν από αυτή κατά το χρόνο θανάτου του.

Σύμφωνα με το άρθρο 3 του Ν.Δ. 3370/1955, για να γίνει♣ κάποιος Έλληνας πολίτης μετά από αναγνώριση πρέπει να έχει αναγνωριστεί με εκούσια ή πλήρη δικαστική αναγνώριση και όπως αναφέρθηκε και πιο πάνω να μην έχει συμπληρώσει το 21ο έτος της ηλικίας του.

ii. Ισχύον δίκαιο*

Σύμφωνα με το Νόμο:

αλλοδαπός που γεννήθηκε χωρίς γάμο των♣ γονέων του και στη συνέχεια αναγνωρίστηκε νόμιμα ως τέκνο Έλληνα, έτσι ώστε να εξομοιωθεί πλήρως με το γνήσιο τέκνο του πατέρα του, γίνεται Έλληνας από την αναγνώριση αν δεν έχει συμπληρώσει το 18ο έτος της ηλικίας του. Η αναγνώριση αυτή πρέπει να είναι είτε εκούσια είτε με δικαστική αναγνώριση.

3. Κτήση της ελληνικής ιθαγένειας με υιοθεσία

Γενικά

Το άρθρο 27 του Κ.Ε.Ι., έτσι όπως τροποποιήθηκε το 1970 ισχύει μέχρι και σήμερα, χωρίς καμία μεταβολή.

i. Προϊσχύον δίκαιο*

Σύμφωνα με το άρθρο 27 του Ν.Δ. 3370/1955

η υιοθεσία ουδόλως επιδρά εις την ιθαγένεια του θετού τέκνου. Με♣ άλλα λόγια ο αλλοδαπός ο οποίος υιοθετείται από Έλληνα πολίτη δεν αποκτά την ελληνική ιθαγένεια και από την άλλη πλευρά ο Έλληνας πολίτης που υιοθετείται από αλλοδαπό δεν αποβάλλει την ελληνική ιθαγένεια.

ii. Ισχύον δίκαιο*

Σύμφωνα με τον Κ.Ε.Ι:

Αλλοδαπός, που υιοθετήθηκε πριν την♣ ενηλικίωσή του ως τέκνο Έλληνα ή Ελληνίδας, γίνεται Έλληνας από το χρόνο της υιοθεσίας.

Σε περίπτωση λύσης της υιοθεσίας ασαζόμαστε την άποψη του καθηγητή Μπεντερμάχερ-Γερούση: «το θετό τέκνο θα πρέπει να διατηρεί την ελληνική ιθαγένεια και μετά τη λύση αυτής, εφόσον δεν υπάρχει στο νόμο αντίθετη διάταξη που να την επιβάλλει».

4. Κτήση της ελληνικής ιθαγένειας με πολιτογράφηση

Γενικά

Πολιτογράφηση είναι η πρόσδοση της ιθαγένειας, έπειτα από αίτηση του ενδιαφερόμενου, από μία πολιτεία με ατομική κρατική πράξη.

Από τη στιγμή που η αίτηση του ενδιαφερόμενου αποτελεί βασική προϋπόθεση για την πολιτογράφησή του, βασικό στοιχείο της έννοιας αυτής είναι η βούληση του ατόμου. Από την άλλη πλευρά, βέβαια, απαιτείται και η βούληση της πολιτείας, αφού αυτή είναι που δίνει

την ιθαγένεια στον ενδιαφερόμενο.

Η κτήση της ελληνικής ιθαγένειας με πολιτογράφηση γίνεται ανεξάρτητα για τον αλλοδαπό σύζυγο και για την αλλοδαπό σύζυγο. Με άλλα λόγια η πολιτογράφηση του άνδρα και συνεπάγεται και αυτή της γυναίκας αλλά αντίθετα απαιτείται χωριστή αίτηση και χωριστή διαδικασία για τον καθένα.

i. Προϊσχύσαν δίκαιο*

Σύμφωνα με το άρθρο 11 του Ν.Δ. 3370/1955:

η αλλοδαπή που* παντρευόταν έλληνα υπήκοο αποκτούσε αυτοδίκαια την ελληνική ιθαγένεια.

δεν* συνέβαινε όμως κάτι ανάλογο και στην περίπτωση της συζύγου του πολιτογραφούμενου Έλληνα. Για να πολιτογραφηθεί και αυτή έπρεπε μέσα σε ένα χρόνο από την πολιτογράφηση του άνδρα της να κάνει αίτηση στον αρμόδιο φορέα, που ήταν ο δήμαρχος, ο νομάρχης ή η προξενική αρχή, και έπειτα να δώσει τον όρκο του Έλληνα.

ii. Ισχύον δίκαιο*

a) Κτήση της ελληνικής ιθαγένειας με πολιτογράφηση

Για την πολιτογράφηση του αλλοδαπού απαιτούνται τα εξής:

η* συμπλήρωση του 18ου έτους της ηλικίας του, ώστε να θεωρείται ικανό για πολιτογράφηση

η δήλωση του αλλοδαπού στον αρμόδιο φορέα (δήμαρχο, νομάρχη)* ότι επιθυμεί να πολιτογραφηθεί.

να διαμένει νόμιμα στην Ελλάδα δέκα* συνολικά έτη την τελευταία δωδεκαετία πριν από την υποβολή της αίτησης πολιτογράφησης. Για τον ανιθαγενή αλλοδαπό ή για τον αλλοδαπό που έχει αναγνωριστεί ως πρόσφυγας αρκεί διαμονή στην Ελλάδα πέντε ετών μέσα στην τελευταία δωδεκαετία πριν από την υποβολή της αίτησης.

η υποβολή αίτησης* για πολιτογράφηση στο Υπουργείο Εσωτερικών.

να μην έχει καταδικασθεί* τελεσίδικα, κατά την τελευταία δεκαετία πριν από την υποβολή αίτησης πολιτογράφησης, σε ποινή στερητική της ελευθερίας τουλάχιστον ενός έτους ή για έγκλημα προσβολών του πολιτεύματος, προδοσίας της χώρας και γενικά για μία σειρά πολύ σοβαρών εγκλημάτων.

να μην εκκρεμεί σε βάρος του απόφαση* απέλασης.

αν είναι αλλογενής, να έχει επαρκή γνώση της ελληνικής γλώσσας,* της ελληνικής ιστορίας και του ελληνικού πολιτισμού.

Μαζί με την αίτηση συνυποβάλλονται στο Δήμο ή την Κοινότητα του τόπου διαμονής του ενδιαφερομένου:

αντίγραφο της δήλωσης για πολιτογράφηση→

ληξιαρχική→ πράξη γέννησης

πιστοποιητικό ότι ο αιτών δεν έχει καταδικασθεί για μία→ σειρά από αδικήματα που αναφέρονται στο άρθρο 6 του Κ.Ε.Ι.

βεβαίωση→ οικογενειακής κατάστασης

πιστοποιητικό ότι δεν υφίσταται απόφαση→ απέλασης

Η πολιτογράφηση γίνεται αφού πραγματοποιηθεί έρευνα γύρω από το ήθος και την προσωπικότητα του αλλοδαπού και μετά από απόφαση του Υπουργείου Εσωτερικών.

Υπάρχουν όμως και προϋποθέσεις, οι οποίες πρέπει να πληρούνται ώστε να επιτραπεί η πολιτογράφηση. Πιο συγκεκριμένα, δεν πρέπει να έχει διαταχθεί η απέλαση του αλλοδαπού. Επίσης πρέπει να μην έχει καταδικασθεί από ελληνικό δικαστήριο σε ποινή στερητική της ελευθερίας του μεγαλύτερη του ενός έτους. Τέλος δεν πρέπει να έχει καταδικασθεί για μία σειρά εγκλημάτων, όπως είναι: τα εγκλήματα εσχάτης προδοσίας, κατά των ηθών, κλοπής, παραχάραξης, απάτης, λαθρεμπορίας κ.τ.λ..

Αν το Υπουργείο Εσωτερικών απορρίψει την αίτηση του αλλοδαπού, δεν χρειάζεται να δηλώσει και τους λόγους οι οποίοι οδήγησαν στη συγκεκριμένη απόφαση. Με άλλα λόγια ο Υπουργός Εσωτερικών μπορεί να αρνηθεί την πολιτογράφηση ενός ατόμου ύστερα από ελεύθερη εκτίμηση των γενικότερων συμφερόντων του κράτους. Σε καμία περίπτωση, όμως, ο Υπουργός δεν έχει το δικαίωμα να μην εξετάσει καθόλου την αίτηση του ενδιαφερομένου για πολιτογράφηση.

Μετά από την εξέταση του φακέλου του, η αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Εσωτερικών

καλεί τον αλλοδαπό σε συνέντευξη, σε συγκεκριμένο τόπο και χρόνο, ενώπιον της Επιτροπής της πολιτογράφησης, η οποία διατυπώνει γνώμη προς τον Υπουργό Εσωτερικών.

Για να ολοκληρωθεί η πολιτογράφηση θα πρέπει να δοθεί ο όρκος του έλληνα πολίτη μέσα σε ένα έτος από τη δημοσίευση της απόφασης του Υπουργείου Εσωτερικών. Η ορκωμοσία γίνεται ενώπιον του Νομάρχη. Αν δεν πραγματοποιηθεί η ορκωμοσία, τότε ανακαλείται και η σχετική απόφαση.

Σύμφωνα με την ελληνική νομοθεσία, το άτομο που αποκτά την ελληνική ιθαγένεια με πολιτογράφηση δεν είναι υποχρεωμένο να αποβάλλει την προηγούμενη ιθαγένεια. Έχει το δικαίωμα το άτομο να είναι πολυίθαγενής.

β) Κτήση της ελληνικής ιθαγένειας από τα τέκνα του πολιτογραφούμενου
Εάν αποκτά με πολιτογράφηση την ελληνική ιθαγένεια είτε ο πατέρας είτε η μητέρα, τότε και τα παιδιά αυτομάτως γίνονται έλληνες πολίτες εφόσον:
είναι άγαμα και♣
δεν έχουν συμπληρώσει το 18ο έτος της ηλικίας♣ τους.

Στην περίπτωση που τα τέκνα είναι αλλογενή μπορούν να αποβάλλουν την ελληνική ιθαγένεια αν διατηρούν την ιθαγένεια που είχαν κατά την πολιτογράφηση του γονέα τους και δηλώσουν τη θέλησή τους για την αποβολή της ελληνικής ιθαγένειας στον αρμόδιο φορέα, που μπορεί να είναι ο δήμαρχος, ο νομάρχης ή προξενική αρχή του τόπου κατοικίας τους. Αυτό μπορεί να γίνει μέσα σε ένα χρόνο αφότου συμπληρώσουν το 18ο έτος της ηλικίας τους.

γ) Κτήση της ελληνικής ιθαγένειας «τιμής ένεκεν»
Το συγκεκριμένο είδος πολιτογράφησης συνδέθηκε με τον απελευθερωτικό αγώνα του 1821 έπειτα από την εθελοντική βοήθεια που προσέφεραν οι φιλέλληνες προς την αγωνιζόμενη Ελλάδα, και κυρίως μετά τον θεσμό των ευεργετών που καθιερώθηκε στη χώρα μας.

Το άρθρο 13 του Κ.Ε.Ι. αναφέρεται στην κτήση της ελληνικής ιθαγένειας με τιμητική πολιτογράφηση. Αυτό το είδος της πολιτογράφησης δεν καλύπτεται πλήρως από το τη βασική έννοια του όρου, που απαιτεί αίτηση από μέρους του ενδιαφερόμενου.

Με άλλα λόγια, με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται ύστερα από αιτιολογημένη πρόταση του Υπουργού Εσωτερικών, μπορεί να πολιτογραφηθεί Έλληνας αλλοδαπός που προσέφερε στην Ελλάδα εξαιρετικές υπηρεσίες ή του οποίου η πολιτογράφηση μπορεί να εξυπηρετήσει εξαιρετικό συμφέρον της χώρας.

5. Κτήση της ελληνικής ιθαγένειας λόγω κατάταξης στις ένοπλες δυνάμεις

Ισχύον δικαιο*

Ομογενείς♣ αλλοδαποί που εισάγονται στις στρατιωτικές σχολές αξιωματικών ή υπαξιωματικών ή που κατατάσσονται στις ένοπλες δυνάμεις ως εθελοντές σε περίοδο ειρήνης ή πολέμου, αποκτούν την ελληνική ιθαγένεια.

Υπάρχουν όμως και ειδικές περιπτώσεις κτήσης της ελληνικής ιθαγένειας. Χαρακτηριστικά παραδείγματα είναι τα εξής:

τέκνο που γεννήθηκε πριν από την 8.5.1984 από μητέρα Ελληνίδα κατά♣ το χρόνο του τοκετού ή της τέλεσης του γάμου από τον οποίο γεννήθηκε το τέκνο, γίνεται Έλληνας, αν δηλώσει τη σχετική βούλησή του στον Γενικό Γραμματέα της Περιφέρειας ή στην Ελληνική Προξενική Αρχή του τόπου κατοικίας του ή διαμονής του.

ομογενείς που κατοικούν σε χώρες της πρώην Σοβιετικής Ένωσης μπορούν♣ να αποκτήσουν την Ελληνική ιθαγένεια μετά από σχετική αίτηση προς την Ελληνική Προξενική Αρχή του τόπου κατοικίας τους εφόσον:

Είναι ενήλικοι→

Δεν→ μπορεί να διαπιστωθεί η Ελληνική τους ιθαγένεια βάσει των Συνθηκών Άγκυρας και Λοζάννης.

*προϊσχύσαν δίκαιο: Κ.Ε.Ι 1955 με τις τροποποιήσεις του 1984
βλέπε Παράρτημα σελίδα 34
*Ισχύον δίκαιο: Κ.Ε.Ι. με τις τροποποιήσεις του 2004
βλέπε Παράρτημα σελίδα 40

ΑΠΩΛΕΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΙΘΑΓΕΝΕΙΑΣ

1. Αποβολή της ελληνικής ιθαγένειας λόγω κτήσης αλλοδαπής ιθαγένειας

Γενικά

Είναι δυνατή η απώλεια της ιθαγένειας με δύο τρόπους. Αρχικά το άτομο είναι ελεύθερο να ζητήσει την αποβολή της είτε για να αποκτήσει την ιθαγένεια μιας άλλης χώρας είτε για να πάψει να είναι πολυίθαγενής. Από την άλλη πλευρά, όμως, και η ίδια η πολιτεία μπορεί να αποφασίσει ότι πρέπει να επιβάλλει την αποβολή της ιθαγένειας από ένα συγκεκριμένο πρόσωπο για διάφορους λόγους.

Στην πρώτη περίπτωση, όπου η απώλεια της ιθαγένειας προέρχεται από απόφαση του ίδιου του ατόμου, δεν είναι αρκετή μόνο η βούλησή του, αλλά χρειάζεται να πληρούνται κάποιες προϋποθέσεις. Έτσι τελικά την οριστική απόφαση την παίρνει η πολιτεία.

Ισχύον δίκαιο*

Το ισχύον δίκαιο ρυθμίζει τις περιπτώσεις απώλειας της ελληνικής ιθαγένειας οι οποίες επέρχονται μετά από κτήση της ιθαγένειας ενός άλλου κράτους.

Αποβολή της ελληνικής ιθαγένειας λόγω κτήσης αλλοδαπής ιθαγένειας μετά από βούληση που κάποιος έχει εκφράσει.

Το άτομο αποκτά αλλοδαπή ιθαγένεια μετά από την απαραίτητη άδεια. Υπάρχουν όμως και κάποιες προϋποθέσεις. Πιο συγκεκριμένα:

- απαιτείται η πραγματοποίηση της πολιτογράφησης του ημεδαπού στην ξένη χώρα ώστε να ενταχθεί αυτός στο λαό της. Δεν αρκεί δηλαδή μόνο μία απλή αίτηση για πολιτογράφηση
- η κτήση της αλλοδαπής ιθαγένειας πραγματοποιείται μετά από την έκφραση της σχετικής βούλησης από το άτομο που αποβάλλει την ελληνική ιθαγένεια και μάλιστα με πολιτογράφηση ή όπως ορίζει το δίκαιο της αλλοδαπής πολιτείας.
- η κτήση της αλλοδαπής ιθαγένειας γίνεται έπειτα από άδεια του έλληνα Υπουργού των Εσωτερικών.

2. Αποβολή της ελληνικής ιθαγένειας λόγω υιοθεσίας από αλλοδαπό

Ισχύον δίκαιο*

Σύμφωνα με τον Κ.Ε.Ι. σχετικά με την υιοθεσία των μέχρι δέκα οκτώ ετών ανηλίκων, Έλληνας ο οποίος υιοθετήθηκε πριν την ενηλικίωσή του από αλλοδαπό, είναι δυνατόν μετά την αίτηση του υιοθετήσαντος εφόσον με την υιοθεσία απέκτησε την ιθαγένεια αυτού, να αποβάλλει την ελληνική ιθαγένεια. Για να πραγματοποιηθεί κάτι τέτοιο όμως πρέπει να προηγηθεί και απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, ο οποίος θα εξετάσει αρχικά τις ειδικές συνθήκες που εμφανίζονται να ισχύουν στη συγκεκριμένη περίπτωση και που θα του τις παρουσιάσει του Συμβούλιο Ιθαγένειας.

Η αίτηση δεν μπορεί να γίνει δεκτή, εάν ο υιοθετηθείς υπέχει ή καθυστερεί στρατιωτική

υποχρέωση ή διώκεται για κακούργημα ή πλημμέλημα.

Συμπεραίνουμε λοιπόν ότι για την αποβολή της ελληνικής ιθαγένειας από έλληνα πολίτη που υιοθετείται από αλλοδαπό πρέπει να ισχύουν οι εξής προϋποθέσεις:

- i. ο υιοθετήσας αλλοδαπός πρέπει να υποβάλει σχετική δήλωση βουλήσεως που θα περιλαμβάνεται στην αίτησή του προς τον Υπουργό Εσωτερικών.
- ii. η υιοθεσία πρέπει να έχει πραγματοποιηθεί πριν τη συμπλήρωση του 18ου έτους της ηλικίας του ατόμου.
- iii. το άτομο που υιοθετείται πρέπει να έχει αποκτήσει ήδη την αλλοδαπή ιθαγένεια του θετού του γονέα.
- iv. Εφόσον πρόκειται για άρρενα, να μην υπέχει στρατιωτική υποχρέωση ή έστω να καθυστερεί αυτή
- v. δεν πρέπει το άτομο που υιοθετείται να καταδιώκεται για κακούργημα ή πλημμέλημα από τις ελληνικές αρχές.
- vi. η υιοθεσία, τέλος, πρέπει να είναι έγκυρη σύμφωνα με τα σχετικά δίκαια.

3. Αποβολή της ελληνικής ιθαγένειας λόγω εγκατάλειψης του ελληνικού εδάφους

Ισχύον δίκαιο*

Σύμφωνα με το άρθρο 19 εδάφιο 1 του Κ.Ε.Ι., αλλογενής που εγκαταλείπει το ελληνικό έδαφος χωρίς την πρόθεση να επιστρέψει σε αυτό είναι δυνατόν να οδηγηθεί σε απώλεια της ελληνικής ιθαγένειας.

Για να εφαρμοσθεί η παραπάνω διάταξη πρέπει να πληρούνται οι παρακάτω προϋποθέσεις:

- i. να πρόκειται για αλλογενή, δηλαδή για έλληνα υπήκοο που δεν έχει την ελληνική εθνικότητα και κατ' επέκταση δεν κατάγεται από έλληνες πολίτες και δεν έχει ελληνική συνείδηση. Το άτομο αυτό έχει μεν την ελληνική ιθαγένεια αλλά επειδή δεν έχει την ελληνική εθνικότητα ο δεσμός του με το ελληνικό κράτος είναι εύθραυστος.
- ii. να εγκατέλειψε το ελληνικό έδαφος
- iii. να μην επιθυμεί να επιστρέψει στη χώρα. Αυτό αποδεικνύεται μετά από έρευνες που πραγματοποιεί ο Υπουργός Εσωτερικών είτε με τη βοήθεια της Υπηρεσίας Αλλοδαπών είτε μέσω των ελληνικών προξενικών αρχών.

Αντίθετα, αν το άτομο που εγκατέλειψε το ελληνικό έδαφος συμπεριφέρεται στο εξωτερικό ως γνήσιος έλληνας πολίτης και έρχεται συχνά σε επαφή με το ελληνικό προξενείο τότε δεν μπορεί να συνταχθεί το τεκμήριο της έλλειψης πρόθεσης επανόδου αυτού στην Ελλάδα. Επομένως ο αρμόδιος Υπουργός θα πρέπει να ελέγχει την εθνική συνείδηση του ατόμου σε συνδυασμό με το γεγονός της εγκατάλειψης του ελληνικού εδάφους.

Κάτι αντίστοιχο συμβαίνει και στην περίπτωση του έλληνα αλλογενή ο οποίος γεννήθηκε και κατοικεί στην αλλοδαπή χώρα χωρίς όμως να έχει πρόθεση να εγκαταλείψει την Ελλάδα.

Όμως, η κήρυξη της απώλειας της ελληνικής ιθαγένειας τόσο για τον αλλογενή που εγκατέλειψε τη χώρα όσο και για τον αλλογενή που ζει σε ξένη χώρα και δεν έχουν πρόθεση να επιστρέψουν στην Ελλάδα γίνεται μετά από απόφαση του Υπουργού των Εσωτερικών με τη σύμφωνη γνώμη του Συμβουλίου ιθαγένειας. Με άλλα λόγια η ελληνική ιθαγένεια δεν αποβάλλεται αυτοδίκαια από τον αλλογενή.

Επιπλέον, σύμφωνα με τη διάταξη του τρίτου εδαφίου του άρθρου 19 Κ.Ε.Ι. τα ανήλικα τέκνα του αλλογενή τα οποία είναι εγκατεστημένα στην αλλοδαπή είναι δυνατό να κηρυχθούν ως έχοντα απωλέσει την ελληνική ιθαγένεια εάν και οι δύο γονείς τους ή ο επιζών την έχουν αποβάλει.

Για να πραγματοποιηθεί το παραπάνω πρέπει να ισχύουν τα εξής:

- i. να πρόκειται για ανήλικα τέκνα αλλογενή που εγκατέλειψε το ελληνικό έδαφος χωρίς πρόθεση επανόδου σε αυτό ή για τέκνα αλλογενή ο οποίος γεννήθηκε και κατοικεί στην αλλοδαπή
- ii. να είναι τέκνα που βρίσκονται εγκατεστημένα στην αλλοδαπή. Ο νόμος μιλά για «εγκατεστημένα» και όχι για κατοικούντα στην αλλοδαπή τέκνα
- iii. να απέβαλαν την ελληνική ιθαγένεια και οι δύο γονείς τους ή έστω μόνο ο επιζών

Για την αποβολή της ελληνικής ιθαγένειας από τα ανήλικα τέκνα πρέπει να εκδοθεί ιδιαίτερη απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, διαφορετική από αυτή που απαιτείται για το γονέα.

4. Αποβολή της ελληνικής ιθαγένειας λόγω έκπτωσης

Γενικά

Έκπτωση είναι η αφαίρεση της ιθαγένειας ορισμένου ατόμου λόγω σοβαρού παραπτώματος μετά από απόφαση της πολιτείας. Πρέπει να διευκρινιστεί ότι η έκπτωση είναι ένα διοικητικό μέτρο και όχι μία ποινή, αν και ενέχει σοβαρή μομφή κατά του προσώπου στο οποίο επιβάλλεται.

Ισχύον δίκαιο*

Σύμφωνα με το άρθρο 17, υπάρχουν τρεις περιπτώσεις έκπτωσης:

- i. όταν κάποιος αποκτά με τη θέληση του αλλοδαπή ιθαγένεια
- ii. όταν κάποιος εργάζεται σε δημόσια υπηρεσία αλλοδαπής χώρας και παρόλο που ειδοποιήθηκε από τον Υπουργό Εσωτερικών να απομακρυνθεί από εκεί μέσα σε ορισμένη προθεσμία, αυτός να εξακολουθεί να εργάζεται σε αυτή την υπηρεσία αδιαφορώντας για το τι θα επακολουθήσει.
- iii. όταν κάποιος ενεργεί προς όφελος αλλοδαπής χώρας και μένει παράλληλα εκεί. Κάτι τέτοιο είναι ασυμβίβαστο με την ιδιότητα του έλληνα πολίτη.

Πιο συγκεκριμένα:

Έκπτωση λόγω παράβασης του άρθρου 16 Κ.Ε.Ι.

Κάποιος που απέκτησε με τη θέλησή του ξένη ιθαγένεια κατά παράβαση του άρθρου 16 μπορεί να κηρυχθεί έκπτωτος της ελληνικής ιθαγένειας. Βέβαια για να πραγματοποιηθεί κάτι τέτοιο πρέπει το άτομο αυτό να πολιτογραφηθεί χωρίς να πάρει την άδεια από το Υπουργείο Εσωτερικών.

Υπάρχουν βέβαια και περιπτώσεις που ένα άτομο δεν κηρύσσεται έκπτωτο. Χαρακτηριστικό παράδειγμα κάποιο έλληνας μετανάστες που διαμένουν και κατοικούν μόνιμα στην αλλοδαπή χώρα απέκτησαν με τη θέλησή τους την ιθαγένεια του κράτους όπου διαμένουν χωρίς να ζητήσουν την άδεια του έλληνα Υπουργού Εσωτερικών, ίσως επειδή η αλλοδαπή χώρα δεν τους ζήτησε κάτι τέτοιο ή ίσως επειδή χρειάστηκε να πολιτογραφηθούν άμεσα ώστε να μπορέσουν να προσαρμοστούν ευκολότερα στη νέα χώρα.

Συμπεραίνουμε λοιπόν ότι ο Υπουργός Εσωτερικών θα πρέπει να εξετάζει την κάθε περίπτωση χωριστά πριν προβεί στην εφαρμογή του άρθρου 20 σχετικά με το μέτρο της έκπτωσης της ελληνικής ιθαγένειας.

Έκπτωση λόγω αναδοχής δημόσιας υπηρεσίας

Στην περίπτωση που κάποιος ανεδέχθει δημόσια υπηρεσία αλλοδαπής πολιτείας και παρά την επιταγή του Υπουργού Εσωτερικών να απομακρυνθεί από αυτή μέσα σε ορισμένη προθεσμία, δεν το έκανε, επιμένοντας στην απόφασή του να υπηρετεί την δημόσια υπηρεσία είναι δυνατόν να κηρυχθεί έκπτωτος.

Της για να εφαρμοστεί το παραπάνω μέτρο θα πρέπει να ισχύουν τα εξής:

να πρόκειται για πρόσωπο που ανεδέχθει δημόσια υπηρεσία στην αλλοδαπή με τη θέλησή του

η υπηρεσία να είναι δημόσια

η υπηρεσία να παρέχεται της αλλοδαπή πολιτεία και όχι της διεθνή Οργανισμό

να έχει απευθυνθεί εκ μέρους του Υπουργού Εσωτερικών της το εν λόγω άτομο επιταγή για να απόσχει της αλλοδαπής υπηρεσίας μέσα σε ορισμένη προθεσμία και της να εμμένει στην απόφασή του.

Έκπτωση λόγω ανάρμοστης συμπεριφοράς

Έκπτωτος είναι δυνατό να κηρυχθεί το άτομο το οποίο ενώ διέμενε στο εξωτερικό, έκανε πράξεις ασυμβίβαστα με την ιδιότητα του έλληνα πολίτη, της όφελος της αλλοδαπής πολιτείας.

Η ύπαρξη των προϋποθέσεων που απαιτούνται για την εφαρμογή του παραπάνω μέτρου θα πρέπει να εξετάζεται με μεγάλη προσοχή. Κατά κύριο λόγο απαιτείται το άτομο να έκανε πράξεις ασυμβίβαστες της την ιδιότητα του έλληνα πολίτη, να έχει ξεχάσει το δεσμό που τον συνδέει με το ελληνικό κράτος αλλά και τις υποχρεώσεις που πηγάζουν από αυτόν και τέλος οι πράξεις του να ωφελούν την αλλοδαπή χώρα αντιβαίνοντας στα συμφέροντα της

Ελλάδας. Συμπεραίνουμε, λοιπόν, ότι πράξεις ασυμβίβαστες της ιδιότητας του έλληνα πολίτη, που δεν αντίκεινται στα συμφέροντα της χώρας, δεν συνιστούν επαρκή λόγο που μπορεί να οδηγήσει στην έκπτωση της ελληνικής ιθαγένειας.

Η ανάρμοστη συμπεριφορά του έλληνα πολίτη πρέπει να εξετάζεται με μεγάλη προσοχή επειδή η έκπτωση της ελληνικής ιθαγένειας αποτελεί σοβαρή μομφή για το άτομο.

5. Απώλεια με δήλωση λόγω γάμου με Έλληνα

Ισχύον δικαιο*

Αλλοδαπή που απέκτησε την ελληνική ιθαγένεια λόγω γάμου της με Έλληνα και διατηρεί αλλοδαπή ιθαγένεια, αποβάλλει την ελληνική ιθαγένεια, αν δηλώσει τη σχετική βούλησή της στον Γενικό Γραμματέα της Περιφέρειας ή στην Ελληνική Προξενική Αρχή του τόπου της κατοικίας της ή της διαμονής της. Για την αποβολή της ελληνικής ιθαγένειας εκδίδεται διαπιστωτική απόφαση του Γενικού Γραμματέα της οικείας Περιφέρειας.

*ισχύον δικαιο: Κ.Ε.Ι με τις τροποποιήσεις του 2004
βλέπε Παράρτημα σελίδα 40

ΑΝΑΚΤΗΣΗ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΙΘΑΓΕΝΕΙΑΣ

Γενικά

Άτομα που απέβαλαν για κάποιο λόγο την ελληνική ιθαγένεια μπορούν να την αποκτήσουν εκ νέου, ακολουθώντας ειδική διαδικασία.

Ισχύον δικαιο*

Σύμφωνα με τα άρθρα 22 επόμενα του Κ.Ε.Ι., μπορούν να ανακτήσουν την ελληνική ιθαγένεια μετά από δήλωση της σχετικής βούλησης στον Γενικό Γραμματέα της Περιφέρειας ή στην Ελληνική Προξενική Αρχή του τόπου κατοικίας ή διαμονής, οι εξής:

- i. Ελληνίδα που απέβαλε την ελληνική ιθαγένεια λόγω του γάμου της με αλλοδαπό.
- ii. τέκνο που γεννήθηκε από Ελληνίδα μητέρα και απώλεσε την ελληνική ιθαγένεια, λόγω νομιμοποίησης ή αναγνώρισης από αλλοδαπό πατέρα. Πρέπει όμως να είναι ανήλικα και άγαμα.

*Κ.Ε.Ι. βάσει των τροποποιήσεων του 2004

βλέπε Παράρτημα σελίδα 40

ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΚΤΗΣΗΣ ΚΑΙ ΑΠΩΛΕΙΑΣ ΤΗΣ ΙΘΑΓΕΝΕΙΑΣ ΣΕ ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΧΩΡΕΣ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ

Το δίκαιο κάθε πολιτείας καθορίζει τις προϋποθέσεις με βάση τις οποίες πραγματοποιείται η απόκτηση και η αποβολή της ιθαγένειας. Οι προϋποθέσεις αυτές μπορεί να είναι πραγματικά ή νομικά γεγονότα.

Όταν αυτά τα στοιχεία που πρέπει να πληρούνται αποτελούν έννομες σχέσεις ή καταστάσεις, πρέπει αυτές να αναγνωρίζονται από το δίκαιο της ιθαγένειας της συγκεκριμένης πολιτείας. Τις περισσότερες φορές οι έννομες αυτές σχέσεις είναι σχέσεις του ιδιωτικού δικαίου.

Χαρακτηριστικό παράδειγμα προϋπόθεσης για την κτήση της ιθαγένειας αποτελεί η ύπαρξη κατοικίας του προσώπου που πρόκειται να αποκτήσει την ιθαγένεια μιας πολιτείας. Σύμφωνα με το σουηδικό δίκαιο, π.χ., για να πολιτογραφηθεί κάποιος σουηδός πολίτης πρέπει, μέσα στις άλλες προϋποθέσεις, να έχει κατοικήσει στη Σουηδία τα τελευταία επτά έτη. Η ύπαρξη κατοικίας, μάλιστα, μπορεί να απαλλάξει το ενδιαφερόμενο πρόσωπο από μία σειρά άλλων προϋποθέσεων.

Αντίθετα, χαρακτηριστικό παράδειγμα προϋπόθεσης για την αποβολή της ιθαγένειας αποτελεί η διαμονή του ατόμου σε αλλοδαπή πολιτεία. Βέβαια εξαρτάται και από το χρονικό διάστημα κατά το οποίο απουσιάζει από τη χώρα της οποίας την ιθαγένεια φέρει. Το μέγιστο διάστημα ορίζεται από το δίκαιο περί ιθαγένειας της κάθε χώρας χωριστά.

ΚΤΗΣΗ Ή ΑΠΩΛΕΙΑ ΤΗΣ ΙΘΑΓΕΝΕΙΑΣ ΠΡΟΣ ΚΑΤΑΣΤΡΑΤΗΓΗΣΗ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ

Υπάρχει και η περίπτωση στην οποία το άτομο επιθυμεί την κτήση ή την απώλεια της ιθαγένειας μιας πολιτείας ώστε να εμποδίσει την εφαρμογή κάποιου ή κάποιων διατάξεων του δικαίου. Αυτό μπορεί να συμβεί όχι μόνο όταν έχουμε μεταβολή της ιθαγένειας, δηλαδή απώλεια της μιας ιθαγένειας και κτήση της άλλης, αλλά και στην περίπτωση στην οποία ένας ανιθαγενής αποκτά ιθαγένεια ή ένα άτομο αποβάλλει την ιθαγένειά του και γίνεται ανιθαγενής.

Στην περίπτωση της καταστρατήγησης των διατάξεων του δικαίου, επηρεάζεται όχι η ίδια η ιθαγένεια αλλά άλλα θέματα που σχετίζονται με αυτή, όπως ορισμένες διατάξεις που αφορούν έννομες σχέσεις και καταστάσεις, τη διπλωματική προστασία του ατόμου κ.τ.λ..

Η ΕΠΙΔΡΑΣΗ ΤΟΥ ΓΑΜΟΥ ΣΤΟ ΦΑΙΝΟΜΕΝΟ ΤΗΣ ΙΘΑΓΕΝΕΙΑΣ

Ο σύγχρονος έλληνας νομοθέτης υιοθετεί την αρχή της ανεξαρτησίας ή ατομικότητας της ιθαγένειας της έγγαμης γυναίκας και καταργεί την αρχή που ίσχυε στο παρελθόν σχετικά με την ενότητα της ιθαγένειας μεταξύ των μελών της οικογένειας.

Η υιοθέτηση της αρχής αυτής από τον έλληνα νομοθέτη υπήρξε το αποτέλεσμα των σημερινών αντιλήψεων περί ισότητας των δύο φύλων. Έτσι, σύμφωνα με το ισχύον νομοθετικό καθεστώς, όλες οι ελληνίδες που παντρεύονται αλλοδαπούς διατηρούν την ελληνική τους ιθαγένεια, χωρίς να έχει σημασία αν αποκτούν και την ιθαγένεια του αλλοδαπού συζύγου τους. Η δημιουργία πολυίθαγενών ατόμων είναι δηλαδή νόμιμη.

Η δημιουργία γυναικών και γενικά ατόμων διπλής ιθαγένειας είναι ένα έντονο και συνηθισμένο φαινόμενο στα σύγχρονα δίκαια περί ιθαγένειας όπου αναγνωρίζεται η ισότητα των δύο φύλων. Το φαινόμενο της πολυίθαγένειας δημιουργεί αρκετά προβλήματα γι' αυτό από πολλές χώρες καταβάλλεται προσπάθεια να αποφεύγεται.

Όσον αφορά την αλλοδαπή η οποία παντρεύεται έλληνα πολίτη, το φαινόμενο της πολυίθαγένειας δεν τίθεται μια και ο γάμος δεν έχει ως συνέπεια την κτήση της ελληνικής ιθαγένειας από αυτή. Από την άλλη πλευρά δημιουργείται πρόβλημα ανιθαγένειας στην περίπτωση που η αλλοδαπή σύζυγος του έλληνα υπηκόου χάνει αυτοδίκαια την ιθαγένεια του κράτους καταγωγής της, σύμφωνα με το αλλοδαπό δίκαιο.

Αν εξετάσουμε συνολικά το φαινόμενο της ιθαγένειας και την επίδραση που δέχεται από το γάμο θα διαπιστώσουμε ότι η αρχή του αίματος κυριαρχεί και στο σύγχρονο ισχύον δίκαιο της ιθαγένειας. Η αρχή αυτή έχει τις ρίζες της στην ελληνική νομοθεσία και συνεχίζει να διαποτίζει και τον σημερινό κώδικα της ιθαγένειας μέσα από μία διαφορετική οπτική γωνία απ' ότι παλαιότερα.

ΑΠΟΚΤΗΣΗ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΙΘΑΓΕΝΕΙΑΣ ΑΠΟ ΟΜΟΓΕΝΕΙΣ

Το άρθρο 29 που περιλαμβάνεται στις μεταβατικές διατάξεις του Κ.Ε.Ι. (Ν.Δ. 3370/1955) προβλέπει μια ειδική περίπτωση ανάκτησης της ελληνικής ιθαγένειας από ορισμένους ομογενείς οι οποίοι είχαν αποκτήσει αλλοδαπή ιθαγένεια αποβάλλοντας την ελληνική, αλλά λόγω της μακρόχρονης απομάκρυνσής τους από την αλλοδαπή χώρα απέβαλαν και την αλλοδαπή ιθαγένεια. Αφορμή για τη διάταξη του άρθρου 29 Κ.Ε.Ι. έδωσαν οι ομογενείς των ΗΠΑ οι οποίοι είχαν αποκτήσει την αμερικανική ιθαγένεια αποβάλλοντας την ελληνική, αλλά επειδή για μεγάλο χρονικό διάστημα είχαν απομακρυνθεί από τις ΗΠΑ απέβαλαν με βάση τον αμερικανικό νόμο και την αμερικανική ιθαγένεια. Έτσι, για να μην παραμείνουν ανιθαγενείς, ο έλληνας νομοθέτης διατύπωσε την παραπάνω διάταξη.

Για να εφαρμοστεί όμως το άρθρο 29 πρέπει να πληρούνται οι παρακάτω προϋποθέσεις: τα άτομα αυτά να ♣ έχουν την ελληνική εθνικότητα, να έχουν γεννηθεί στην Ελλάδα και απλά να φέρουν μία αλλοδαπή ιθαγένεια. Επομένως τα παιδιά των μεταναστών που γεννήθηκαν στο εξωτερικό δεν καλύπτονται από την παραπάνω διάταξη. η ελληνική ιθαγένεια να ♣ υπήρχε με και από τη γέννηση είτε *iure sanguinis** είτε *iure soli**.

♣ συγκεκριμένο άτομο να έχει αποβάλει την ελληνική ιθαγένεια και να έχει αποκτήσει με τη θέλησή του την αλλοδαπή ιθαγένεια
η αλλοδαπή ιθαγένεια να έχει ♣ απολεσθεί λόγω απομάκρυνσης από την αλλοδαπή χώρα για μεγάλο χρονικό διάστημα
για να αποκτήσει το άτομο αυτό την ελληνική ιθαγένεια θα πρέπει να ♣ έχει συμπληρώσει διετή διαμονή, μετά την αποβολή της αλλοδαπής ιθαγένειας, στην Ελλάδα.

Η ανάκτηση της ελληνικής ιθαγένειας επέρχεται αυτοδικαίως, χωρίς να ενδιαφέρει η επιθυμία του προσώπου. Τέλος η διετής παραμονή στην Ελλάδα δεν χρειάζεται να είναι συνεχόμενη αλλά μπορεί και να διακόπτεται.

*iure sanguinis= δίκαιο του αίματος

*iure soli= δίκαιο εδάφους

βλέπε «Η θεωρία-Συγκριτικόν Δίκαιον», της Έλλης Κρίσπη-Νικολακοπούλου

ΠΟΛΥΪΘΑΓΕΝΕΙΑ

Ο όρος πολυϊθαγένεια είναι γνωστός και ως πολλαπλή ιθαγένεια αλλά και ως πολυπατριδία, αν και ο τελευταίος αυτός όρος δεν χρησιμοποιείται συχνά στις μέρες μας. Πολυϊθαγένεια, λοιπόν, μπορεί να υφίσταται όταν το άτομο πληροί τις προϋποθέσεις περί κτήσεως ιθαγένειας περισσότερων από μία πολιτειών. Το άτομο αυτό μπορεί να φέρει πάνω από μία ιθαγένειες από τη στιγμή της γέννησής του ή και μεταγενέστερα.

Το φαινόμενο της πολυϊθαγένειας οφείλεται σε ποικίλους λόγους που προβλέπονται από τη νομοθεσία της κάθε πολιτείας χωριστά. Έτσι μπορεί να οφείλεται στο σύστημα του αίματος, στο σύστημα του εδάφους*, στην αρχή της ενότητας της ιθαγένειας των μελών της οικογένειας κ.τ.λ.. Επίσης το φαινόμενο αυτό είναι δυνατόν να προκληθεί και στην περίπτωση εφαρμογής νομοθεσιών, των οποίων οι διατάξεις περί ιθαγένειας είναι πανομοιότυπες. Βέβαια, για να συμβεί κάτι τέτοιο πρέπει για την ιθαγένεια ενός ατόμου εφαρμόζεται το δίκαιο δύο πολιτειών.

Η πολυϊθαγένεια δεν προκύπτει, όμως, μόνο από την παράλληλη εφαρμογή για ένα ορισμένο πρόσωπο διαφόρων διατάξεων ιθαγένειας, αλλά και με την εφαρμογή διαφόρων διατάξεων που αφορούν κάποια έννομη σχέση, η οποία αποτελεί προϋπόθεση για την κτήση ή την απώλεια της ιθαγένειας. Έτσι πολυϊθαγένεια μπορεί να προκύψει μέσα από ένα γάμο, με τη δημιουργία νέων κρατών ή με τη μεταβολή εδαφών.

Η ύπαρξη προσώπων με πολλαπλή ιθαγένεια αποτελεί ανωμαλία για το κράτος και μπορεί να προκαλέσει προβλήματα στο κράτος στο οποίο ζουν, στα κράτη των οποίων την ιθαγένεια φέρουν και στα πρόσωπα με τα οποία συναλλάσσονται.

Λόγω των ανωμαλιών που προκαλεί η πολυϊθαγένεια γίνονται προσπάθειες από τα κράτη ώστε να αποφεύγεται με κάθε τρόπο. Μία λύση στο πρόβλημα, σύμφωνα πολλούς νομικούς, θα ήταν η επιβολή από το δίκαιο της κάθε πολιτείας της αποβολής της ιθαγένειας που μπορεί να είχε το άτομο πριν να αποκτήσει τη νέα.

Όταν υπάρχει το φαινόμενο της πολυϊθαγένειας γεννιέται το πρόβλημα για το ποια ιθαγένεια πρέπει να επικρατεί. Συνήθως επικρατεί η ημεδαπή ιθαγένεια και ακολουθεί η αλλοδαπή. Όταν όμως ένα άτομο έχει πολλαπλή αλλοδαπή ιθαγένεια, το θέμα είναι πιο σύνθετο και για αυτό το λόγο έχουν διατυπωθεί διαφορετικές απόψεις, όπως για παράδειγμα να υπερισχύει η αρχαιότερη ιθαγένεια, αυτή, δηλαδή, που απέκτησε πρώτη.

* βλέπε σελίδα 6
ΦΥΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ ΤΗ ΙΘΑΓΕΝΕΙΑΣ

1. Το δίκαιο της ιθαγένειας σε σχέση με το δημόσιο διεθνές δίκαιο και το εσωτερικό δίκαιο

i. Ο καθορισμός των κανόνων που αφορούν την ιθαγένεια ανήκει, κατά κανόνα, στην αποκλειστική δικαιοδοσία της κάθε πολιτείας. Η αρχή αυτή εμπεριέχεται στη διεθνή

σύμβαση της Χάγης περί της ιθαγένειας του 1930.

Η κάθε πολιτεία, μέσω του δικαίου της ιθαγένειας, ορίζει τις προϋποθέσεις με βάση τις οποίες κάποιος γίνεται ή παύει να είναι υπήκοος της.

Ωστόσο υπάρχουν και περιπτώσεις κατά τις οποίες ο νομοθέτης, λόγω σύγχυσης συνήθως, διατυπώνει διατάξεις που καθορίζουν τις προϋποθέσεις κτήσης ή απώλειας της ιθαγένειας άλλων κρατών. Στις περιπτώσεις αυτές όμως δεν γίνεται λόγος για πραγματική αλλά για πλασματική ιθαγένεια.

Επίσης υπάρχουν διατάξεις ανάλογες με τις παραπάνω οι οποίες διατυπώνονται ευσυνείδητα από το νομοθέτη και όχι λόγω σύγχυσης και στοχεύουν στην εξυπηρέτηση συγκεκριμένου και ειδικού σκοπού.

ii. Ως προς την εξουσία της κάθε πολιτείας να ορίζει η ίδια τις προϋποθέσεις κτήσης και απώλειας της ιθαγένειας υφίστανται κάποιοι περιορισμοί που πηγάζουν από διεθνείς συμβάσεις. Έτσι εάν κάποια πολιτεία αποτελεί μέρος σύμβασης που αφορά κάποιο ζήτημα ιθαγένειας, η πολιτεία αυτή δεσμεύεται έναντι των άλλων συμβαλλομένων πολιτειών στη συγκεκριμένη διάταξη. Ως προς το θέμα όμως εάν υπάρχουν άλλοι περιορισμοί που να επιβάλλονται από το άγραφο διεθνές δίκαιο, επικρατεί μεγάλη σύγχυση.

Η νομοθεσία που σχετίζεται με την ιθαγένεια, για να είναι σεβαστή, πρέπει να είναι σύμφωνη προς όλα αυτά τα οποία ορίζονται από το διεθνές δίκαιο. Όσον αφορά τα οριζόμενα από το διεθνές δίκαιο διατυπώνονται διάφορες απόψεις. Έτσι κάποιοι υποστηρίζουν ότι υφίστανται λίγοι περιορισμοί που εκπορεύονται από το διεθνές δίκαιο, χωρίς όμως να διευκρινίζουν ποιοι είναι αυτοί οι περιορισμοί. Άλλοι πάλι υποστηρίζουν ότι υφίστανται περιορισμοί οι οποίοι δεν πηγάζουν από το θετικό διεθνές δίκαιο αλλά από το φυσικό διεθνές δίκαιο.

2. Το δίκαιο της ιθαγένειας σε σχέση με το δημόσιο δίκαιο και το ιδιωτικό δίκαιο

Το δίκαιο της ιθαγένειας ανήκει στο εσωτερικό δίκαιο της κάθε πολιτείας το οποίο διαιρείται σε δημόσιο δίκαιο και σε ιδιωτικό δίκαιο. Όσον αφορά το θέμα εάν το δίκαιο της ιθαγένειας ανήκει στο δημόσιο ή το ιδιωτικό δίκαιο έχουν διατυπωθεί διάφορες απόψεις.

Κάποιοι πιστεύουν ότι η ιθαγένεια ανήκει στο αστικό δίκαιο αφού αυτή αποτελεί τη βάση της απόλαυσης των αστικών δικαιωμάτων. Βέβαια το επιχείρημα αυτό δεν είναι ορθό. Και αν οι αναφερόμενες από τους οπαδούς της θεωρίας αυτής συνέπειες ιδιωτικού δικαίου θεωρηθούν πράγματι ως συνέπειες της ιθαγένειας, από το γεγονός αυτό δεν είναι δυνατό να θεωρηθεί η ιθαγένεια θεσμός του ιδιωτικού δικαίου, διότι υπό αυτή την έννοια η ιθαγένεια έχει και συνέπειες δημοσίου δικαίου. Λόγω των σημαντικών αυτών συνεπειών θα μπορούσε να πει κανείς ότι η ιθαγένεια είναι θεσμός του δημοσίου δικαίου.

Κάποιοι άλλοι, από την άλλη πλευρά, πιστεύουν ότι τα θέματα τα σχετικά με την ιθαγένεια ανήκουν στο δημόσιο δίκαιο. Η άποψη αυτή στις μέρες μας είναι και η επικρατέστερη και την αποδέχεται και η νομολογία και η θεωρία.

Η άποψη αυτή είναι η πιο ορθή. Όπως γνωρίζουμε, η ιθαγένεια αποτελεί έννομη σχέση μεταξύ κράτους και ατόμου. Στη σχέση αυτή το κράτος αποτελεί το φορέα της ανωτάτης εξουσίας και είναι ο κυρίαρχος όσον αφορά την ιθαγένεια. Έτσι αν και είναι απαραίτητη η βούληση του ατόμου για την κτήση ή την απώλεια της ιθαγένειας, το σημαντικότερο ρόλο παίζει το κράτος το οποίο ως κυρίαρχος μπορεί να δεχθεί ή να απορρίψει τη βούληση του ατόμου.

Η ΙΘΑΓΕΝΕΙΑ ΩΣ ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΗ ΠΡΟΣΒΑΣΗΣ ΣΤΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ- ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΤΗΣ ΕΞΑΙΡΕΣΗΣ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 48 ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ 4 ΤΗΣ ΣυνθΕΚ

Η ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων αποτελεί θεμελιώδη αρχή της κοινοτικής έννομης τάξης και συνεπάγεται την απαγόρευση κάθε διάκρισης λόγω ιθαγένειας, την οποία αναφέρει το άρθρο 7 της ΣυνθΕΚ. Όσον αφορά στην ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων, την απαγόρευση αυτή καθιερώνει ειδικά το άρθρο 48 παράγραφος 2. Υπάρχουν, βέβαια, και άλλες διατάξεις οι οποίες συμπληρώνουν το άρθρο 48.

Στόχος των διατάξεων αυτών, σύμφωνα με τη νομολογία του ΔΕΚ, είναι η κατοχύρωση, νομικά και πραγματικά, της ίσης μεταχείρισης των κοινοτικών εργαζομένων ανεξαρτήτως ιθαγένειας.

Υπάρχουν όμως και δύο εξαιρέσεις. Η πρώτη αναφέρεται στα άρθρα 48 παράγραφος 3, 56 παράγραφος 1 και 66, ενώ η δεύτερη αναφέρεται στο άρθρο 48 παράγραφος 4.

Όσον αφορά την πρώτη εξαίρεση, αφορά στους περιορισμούς που δικαιολογούνται για λόγους δημόσιας τάξεως, δημόσιας ασφάλειας και δημόσιας υγείας. Αντίθετα η δεύτερη αφορά στην απασχόληση στη δημόσια διοίκηση.

Το άρθρο 48 παράγραφος 4 δικαιολογεί διακρίσεις με βάση την ιθαγένεια κατά παρέκκλιση του κανόνα της ίσης μεταχείρισης όσον αφορά στην απασχόληση. Η εξαίρεση αυτή εφαρμόζεται κατά το χρονικό σημείο του διορισμού ή της πρόσληψης στη δημόσια θέση και δεν σχετίζεται με την άνιση μεταχείριση ως προς την αμοιβή ή τις άλλες συνθήκες εργασίας έναντι υπαλλήλων που έχουν ήδη διοριστεί.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Η έννοια της ιθαγένειας έκανε την εμφάνισή της για πρώτη φορά όταν ο κόσμος διαιρέθηκε σε κράτη και το ουσιαστικό βήμα για τη δημιουργία του δικαίου της ιθαγένειας έγινε με τη Γαλλική Επανάσταση.

Παρατηρώντας όλα όσα αναφέρθηκαν στην εργασία βλέπουμε ότι από το 1955 μέχρι σήμερα το δίκαιο της ιθαγένειας, εάν εξαιρέσουμε τις αλλαγές της δεκαετίας του 1980, δεν διαφοροποιήθηκε σημαντικά.

Σύμφωνα με το σημερινό δίκαιο υπάρχουν πολλοί τρόποι κτήσης της ιθαγένειας. Όμως ο πιο συνηθισμένος τρόπος απόκτησής της είναι η γέννηση.

Τέλος, ενώ στο παρελθόν το φαινόμενο της πολυϊθαγένειας ήταν πολύ συνηθισμένο, στις μέρες μας κάτι τέτοιο δεν συμβαίνει. Αντίθετα τα άτομα προτιμούν να φέρουν μία μόνο ιθαγένεια. Αυτό έδωσε λύση σε πολλά από τα προβλήματα που προκαλούσε το φαινόμενο αυτό.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

♣ Προϊσχύσαν Κώδικας Ελληνικής Ιθαγένειας*

Κεφάλαιον Α' Κτήση της ελληνικής ιθαγένειας

Άρθρο 1: Κτήση της ελληνικής ιθαγένειας με τη γέννηση

- Το τέκνο Έλληνα ή Ελληνίδας αποκτά από τη γέννησή του την ελληνική ιθαγένεια.
- Την ελληνική ιθαγένεια αποκτά από τη γέννησή του και όποιος γεννιέται σε ελληνικό έδαφος, εφόσον δεν αποκτά με τη γέννηση του αλλοδαπού ιθαγένεια ή είναι άδηλης ιθαγένειας.

Άρθρο 2: Κτήση της ελληνικής ιθαγένειας με αναγνώριση

Αλλοδαπός που γεννήθηκε χωρίς γάμο των γονέων του και αναγνωρίστηκε νόμιμα ως τέκνο Έλληνα ή Ελληνίδας, έτσι ώστε να εξομοιώνεται πλήρως με γνήσιο τέκνο του γονέα του, γίνεται Έλληνας από την αναγνώριση, αν κατά το χρόνο αυτόν δεν έχει συμπληρώσει το δέκατο όγδοο έτος της ηλικίας του.

Άρθρο 4: Επίδραση του γάμου στην ιθαγένεια

Ο γάμος δεν έχει ως συνέπεια κτήση ή απώλεια της ελληνικής ιθαγένειας.

Άρθρο 5: Αναγνώριση ιθαγένειας ομογενών στην αλλοδαπή

- Ομογενείς απόλιδες ή αγνώστου ιθαγένειας κατοικούντες εν τη αλλοδαπή οίτινες συμπεριφέρονται πράγματι ως Έλληνες, δύναται, εφ' όσον έχουν συμπληρώσει το 18ο έτος της ηλικίας των να αναγνωρισθώσιν ως Έλληνες την ιθαγένειαν, εάν υποβάλωσι σχετικήν αίτησιν προς την Ελληνικήν Προξενικήν Αρχήν του τόπου της κατοικίας των, ήτις διαβιβάζει αυτήν προς το Υπουργείον των Εσωτερικών μετ' εκθέσεως επί του περιεχομένου αυτής, αποδεχθή την αίτησιν ο Υπουργός των Εσωτερικών και δώδωσι, μετά ταύτα, ενώπιον της Προξενικής Αρχής, ή ενώπιον Νομάρχου ειδικώς δι' εκάστην ατομικήν περίπτωσιν οριζομένου υπό του Υπουργού των Εσωτερικών, τον κατ' άρθρον 9 παράγραφος 2 όρκον του Έλληнос. Τα αυτά ισχύουν και δια τας συζύγους τούτων και αν έτι αυτά δεν είναι ομογενείς.
- Τα αποτελέσματα της αναγνωρίσεως επέρχονται από της δόσεως του όρκου.
- Τα κατά την ημέρα της υπό του αναγνωρισθέντος δόσεως του όρκου μη έχοντα συμπληρώσει το 18ον έτος της ηλικίας των άγαμα αυτού τέκνα, γίνονται Έλληνες από της αυτής ημέρας.

Άρθρο 6: Κτήση της ελληνικής ιθαγένειας με πολιτογράφηση

- Αλλοδαπός που έχει συμπληρώσει το 18ο έτος της ηλικίας του μπορεί να γίνει Έλληνας με πολιτογράφηση.
- Για την πολιτογράφηση απαιτείται:
  - i. Δήλωση του αλλοδαπού στο δήμαρχο ή τον πρόεδρο της κοινότητας όπου θα έχει την κατοικία του, ότι επιθυμεί να πολιτογραφηθεί
  - ii. Αν ο αλλοδαπός είναι αλλογενής, οκταετής συνολική διαμονή στην Ελλάδα μέσα στα δέκα τελευταία έτη πριν από την υποβολή της αίτησης για πολιτογράφηση ή τριετής διαμονή στην Ελλάδα από τη δήλωση του για πολιτογράφηση. Οι προϋποθέσεις αυτές δεν απαιτούνται γι' αυτόν που έχει γεννηθεί και κατοικεί στην Ελλάδα
  - iii. Αίτηση για πολιτογράφηση προς το Υπουργείο Εσωτερικών
- Η πολιτογράφηση γίνεται με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών μετά από έρευνα για το ήθος και γενικά την προσωπικότητα του αλλοδαπού.

Η απόφαση που απορρίπτει την αίτηση για πολιτογράφηση δεν χρειάζεται αιτιολογία.

- Δεν μπορεί να πολιτογραφηθεί ο αλλοδαπός του οποίου έχει διαταχθεί η απέλαση ή που έχει καταδικασθεί από ελληνικό δικαστήριο σε ποινή στερητική της ελευθερίας μεγαλύτερη του ενός έτους ή για έγκλημα εσχάτης προδοσίας, κατά των ηθών, κλοπής, απάτης, υπεξαίρεσης, εκβιασμού, πλαστογραφίας, ψευδούς βεβαίωσης, κιβδηλίας, παραχάραξης, συκοφαντικής δυσφήμισης, λαθρεμπορίας ή για παραβάσεις σε βαθμό κακουργήματος ή πλημμελήματος της νομοθεσίας για την εγκατάσταση και κίνηση αλλοδαπών στην Ελλάδα για την προστασία του εθνικού νομίσματος και για τα ναρκωτικά.
- Η απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών για πολιτογράφηση αλλοδαπού δεν ανακαλείται κατά τη διάρκεια της ετήσιας προθεσμίας του άρθρου 9 παράγραφος 1 του Ν.Δ. 3370/1955 «περί Κώδικος Ελληνικής Ιθαγένειας», εκτός αν στην έκδοσή της συνετέλεσε απατηλή ενέργεια ή παράλειψη εκ μέρους του αλλοδαπού στον οποίο αφορά η πολιτογράφηση.

Άρθρο 8

Δια Β. Δ/τος, εκδιδόμενου μετ' απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου άνευ πληρώσεως των παραγράφων 1 στοιχεία α' - γ' και 3 του άρθρου 7 όρων, δύναται να πολιτογραφηθεί ο αλλοδαπός, όστις προσέφερεν εις την Ελλάδα εξαιρετικής υπηρεσίας, εισήγαγεν αξιόλογον εφεύρεσιν ή βιομηχανίαν, ίδρυσε κοινωφελή ιδρύματα, διακρίνεται επί εξόχω διανοητική ικανότητι ή του οποίου η πολιτογράφησις δύναται να εξυπηρετήση εξαιρετικόν συμφέρον της Ελλάδος.

Άρθρο 9

- Η πολιτογράφησις τελειούται δια της υπό του πολιτογραφουμένου δόσεως του όρκου του Έλληνας εντός προθεσμίας έτους από της εν τη Εφημερίδι της Κυβερνήσεως δημοσιεύσεως της περί πολιτογραφήσεως αποφάσεως.
- Ο τύπος του όρκου έχει ως εξής: «Ορκίζομαι να φυλάττω πίστη στην Πατρίδα, υπακοή στο Σύνταγμα και τους Νόμους και να εκπληρώνω ευσυνείδητα τα καθήκοντά μου ως Έλληνας πολίτης.
- Ο όρκος δίδεται ενώπιον του Νομάρχη. Κατ' εξαίρεσιν ο Υπουργός των Εσωτερικών δύναται να εξουσιοδοτή δια την όρκισιν την προξενικήν αρχήν του τόπου διαμονής του πολιτογραφουμένου ειδικώς δι' εκάστην ατομικήν περίπτωσιν.
- Περί της ορκωμοσίας συντάσσεται πρωτόκολλον, υπογραφόμενον υπό τε του πολιτογραφουμένου και της κατά την παράγραφον 3 Αρχής.

Άρθρο 10: Κτήση ελληνικής ιθαγένειας από τέκνα πολιτογραφουμένου.

- Τα τέκνα του αλλοδαπού ή της αλλοδαπής που πολιτογραφείται γίνονται Έλληνες αν κατά τη συντέλεση της πολιτογράφησης είναι άγαμα και δεν έχουν συμπληρώσει το 18ο έτος της ηλικίας τους.
- Τα τέκνα που έγιναν Έλληνες σύμφωνα με τη διάταξη της παραπάνω παραγράφου μπορούν να αποβάλλουν την Ελληνική ιθαγένεια, αν:
  - i. είναι αλλογενή,
  - ii. διατηρούν την ιθαγένεια που είχαν κατά την πολιτογράφηση του γονέα τους
  - iii. δηλώσουν τη θέλησή τους για την αποβολή της ελληνικής ιθαγένειας στο δήμαρχο ή τον πρόεδρο της κοινότητας ή στην ελληνική προξενική αρχή του τόπου της κατοικίας τους ή της διαμονής τους, μέσα σε ένα έτος από την ημέρα που συμπλήρωσαν το 18ο έτος της ηλικίας τους. Αντίγραφο της δηλώσεως υποβάλλεται αμέσως από τις ανωτέρω αρχές στο Υπουργείο Εσωτερικών.

Άρθρο 12: Δια κατατάξεως εις τας ενόπλους δυνάμεις

Ομογενείς αλλοδαποί, εισαγόμενοι εις τας στρατιωτικές σχολάς αξιωματικών ή υπαξιωματικών των ενόπλων δυνάμεων δυνάμει του ειδικού δι' εκάστην σχολήν νόμου, ή κατατασσόμενοι εις τας ενόπλους δυνάμεις, ως εθελονταί δυνάμει των ειδικών δι' εκάστον κλάδον νόμων, αποκτών εις τας εισαγωγής των εις τας σχολάς ή της κατατάξεώς των και άνευ άλλης διατυπώσεως την Ελληνικήν ιθαγένειαν.

Άρθρο 13

- Ομογενείς αλλοδαποί, κατατασσόμενοι ως εθελονταί εν καιρώ επιστρατεύσεως ή πολέμου συμφώνως τω Νόμω «περί στρατολογίας των ενόπλων δυνάμεων», δύναται, εάν θέλουν, να αποκτήσωσι την Ελληνικήν ιθαγένειαν τη αιτήσει των προς τον Νομάρχη, άνευ άλλης διατυπώσεως.
- Η υπό των ανωτέρω κτήσεις βαθμού αξιωματικού μονίμου ή εφέδρου επάγεται αυτοδικαίως και την κτήσιν της Ελληνικής ιθαγένειας, άνευ άλλης διατυπώσεως.

- Ο διδόμενος στρατιωτικός όρκος υπό των περί των παρόν και το άρθρον 12, αναπληροί τον όρκον του Έλληνος πολίτου.

Κεφάλαιον Β΄ Απώλεια ιθαγένειας

Άρθρο 14: Ένεκα κτήσεως αλλοδαπής ιθαγένειας

- Αποβάλλει την Ελληνικήν ιθαγένειαν όστις κατόπιν αδείας:
  - i. απέκτησε τη βουλήσει αυτού αλλοδαπήν ιθαγένειαν ή
  - ii. Αναδέχθη δημοσίαν υπηρεσίαν παρ' αλλοδαπή Πολιτεία, εφ' όσον η αναδοχή συνεπάγεται κτήσιν της ιθαγένειας της Πολιτείας ταύτης. Η άδεια δύναται δι' εξαιρετικούς λόγους να παρέχεται και μετά την κτήσιν της αλλοδαπής ιθαγένειας, όποτε η αποβολή της Ελληνικής ιθαγένειας επέρχεται από της παροχής της αδείας.
- Αποβάλλει επίσης την Ελληνικήν ιθαγένειαν ο κεκτημένος και αλλοδαπήν ιθαγένειαν εφ' όσον ήθελε γίνει δεκτή η αίτησις του περί αποβολής της Ελληνική ιθαγένειας. Εν τη περιπτώσει ταύτη η αποβολή της Ελληνικής ιθαγένειας επέρχεται από της αποδοχής της αιτήσεως.
- Η κατά την παράγραφον 1 άδεια παρέχεται και η κατά την παράγραφον 2 αποδοχή της αιτήσεως γίνεται δι' αποφάσεως του Υπουργού των Εσωτερικών μετά γνώμην του Συμβουλίου Ιθαγενείας, ουδέποτε δε δύναται να παρασχεθή η άδεια ή να γίνη δεκτή η αίτησις, εάν ο αιτών υπέχη ή καθυστερή στρατιωτικήν υποχρέωσιν ή καταδιώκεται επί κακουργήματι ή πλημμελήματι.

Άρθρο 19: Ένεκα εγκαταλείψεως του Ελληνικού εδάφους

Αλλογενής εγκαταλείπων το Ελληνικόν έδαφος άνευ προσθέσεως παλιννοστήσεως δύναται να κηρυχθή απωλέσας την Ελληνικήν ιθαγένειαν. Τούτο ισχύει και δια τον αλλογενή τον γεννηθέντα και κατοικούντα εν αλλοδαπή. Τα εν τη αλλοδαπή εγκατεστημένα ανήλικα τέκνα τούτου δύναται να κηρυχθώσιν απωλέσαντα την Ελληνικήν ιθαγένειαν, εάν αμφοτεροι οι γονείς αυτών ή ο επιζών τούτων απώλεσαν ταύτην. Περί τούτων αποφάινεται ο Υπουργός των Εσωτερικών μετά σύμφωνον γνώμην του Συμβουλίου Ιθαγενείας.

Άρθρο 20: Ένεκεν εκπτώσεως

- Δύναται να κηρυχθή έκπτωτος της Ελληνικής ιθαγένειας:
  - i. όστις κατά παράβασιν του άρθρου 14 απέκτησε τη βουλήσει του αλλοδαπήν ιθαγένειαν
  - ii. όστις ανεδέχθη δημόσιαν υπηρεσίαν αλλοδαπής Πολιτείας και, μετ' απευθυνθείσαν αυτώ υπό του Υπουργού των Εσωτερικών επιταγήν όπως απόσχη εντός οριζομένης προθεσμίας της υπηρεσίας ταύτης, εμμένει εις αυτήν
  - iii. όστις εν τη αλλοδαπή διαμένων ενέργησε προς όφελος αλλοδαπής Πολιτείας πράξεις ασυμβιβάστους προς την ιδιότητα του Έλληνος και αντιθέτους προς τα συμφέροντα της Ελλάδας.
- Η κατά την προηγούμενην παράγραφον έκπτωσις απαγγέλλεται δι' αποφάσεως του Υπουργού των Εσωτερικών μετά σύμφωνον γνώμην του Συμβουλίου Ιθαγενείας, η δε απώλεια της Ελληνικής ιθαγενείας επέρχεται από της δημοσιεύσεως της αποφάσεως ταύτης εις την Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.
- Η κατά το παρόν άρθρον κήρυξις τινός ως εκπτώτου της Ελληνικής ιθαγενείας ενεργεί ατομικώς, μη ασκούσα επιρροήν επί της ιθαγενείας της συζύγου και των τέκνων, ανηλικών ή ενηλικών, του κηρυσομένου εκπτώτου.
- Η κατά την προηγούμενην παράγραφον κήρυξις τινός ως εκπτώτου της Ελληνικής ιθαγενείας απαγγέλλεται και δια πράξεις τελεσθείσας οποτεδήποτε εις το παρελθόν και προ της ενάρξεως της ισχύος του Κώδικας Ελληνικής Ιθαγενείας.

Κεφάλαιον Δ΄ Αρμοδιότης επί θεμάτων ιθαγενείας και απόδειξις της Ελληνικής ιθαγένειας

Άρθρο 24

Πάντα τα θέματα της ιθαγενείας υπάγονται εις την αρμοδιότητα του Υπουργείου των Εσωτερικών.

Άρθρο 25: Πιστοποιητικά Ελληνικής ιθαγενείας

- Ο δήμαρχος και ο πρόεδρος κοινότητας εκδίδουν πιστοποιητικά της Ελληνικής ιθαγενείας

των δημοτών επί τη βάσει του γενικού μητρώου αυτών. Το πιστοποιητικόν διαλαμβάνει και την νομική βάση κτήσεως της ιθαγενείας.

- Μέχρι του καταρτισμού του γενικού μητρώου των δημοτών του δήμου ή της κοινότητας το πιστοποιητικόν της ιθαγενείας αρρένων δύναται να εκδίδηται επί τη βάσει του ειδικού μητρώου τούτων.
- Το ως άνω πιστοποιητικόν αποδεικνύει την Ελληνικήν ιθαγένειαν μέχρις αποδείξεως του εναντίου.

Άρθρο 26: Δικαιοδοσία επί αμφισβητήσεως ιθαγενείας

- Ο Υπουργός των Εσωτερικών είναι αποκλειστικώς αρμόδιος να αποφαινεται επί πάσης αμφισβητήσεως ιθαγενείας.
- Ο Υπουργός αποφαινεται επί εκάστης περιπτώσεως ητιολογημένως μετά σύμφωνον γνώμην του Συμβουλίου Ιθαγενείας. Η απόφασις δημοσιεύεται εν περιλήψει εις την Εφημερίδα της Κυβερνήσεως κοινοποιείται δε διοικητικώς προς τον υποβάλλοντα την σχετικήν αίτησιν.
- Εντός τριών μηνών από της δημοσιεύσεως δικαιούται πας ενδιαφερόμενος να αιτησθαι παρά του Συμβουλίου της Επικρείας την ακύρωσιν της αποφάσεως ταύτης.

Άρθρο 26 δις

Όπου εν τη κειμένη νομοθεσία περί Ελληνικής ιθαγενείας γίνεται χρήσις του όρου «αλλοδαπός», ως αλλοδαπός νοείται, εφ' όσον δεν προκύπτει άλλο τι και ο ουδεμίαν έχων ιθαγένειαν (ανιθαγενής).

Κεφάλαιον Ε' Μεταβατικά και τελικά διατάξεις

Άρθρο 27: Ιθαγένεια επί υιοθεσίας

- Αλλοδαπός υιοθετηθείς προ της συμπληρώσεως του 18ου έτους της ηλικίας του, ως τέκνον Έλληνοσ, γίνεται Έλλην από της υιοθεσίας.
- Έλλην, υιοθετηθείς προ της συμπληρώσεως του 18ου έτους της ηλικίας του, ως τέκνον αλλοδαπού, δύναται τη αιτήσει του υιοθετήσαντος, εάν κτάται την ιθαγένειαν δι' αποφάσεως του Υπουργού Εσωτερικών, εκτιμώντας τα ειδικάσ συνθήκασ, μετά γνώμην του Συμβουλίου Ιθαγενείας. Η αίτησις δεν δύναται να γίνη δεκτή εάν ο υιοθετηθείς υπέχη ή καθυστερή στρατιωτικήν υποχρέωσιν ή καταδιώκεται επί κακουργήματι ή πλημμελήματι.

Άρθρο 28: Ισχύς διατάξεων διεθνών συμβάσεων

Αι περί ιθαγενείας διατάξεισ των διεθνών συμβάσεων δεν επηρεάζονται υπό του παρόντος νόμου.

Άρθρο 29: Ανάκτησις Ελληνικής ιθαγενείας υπό ομογενών

Ομογενής γεννηθείς εν Ελλάδι όστις έχων την Ελληνικήν ιθαγένειαν δια της γεννήσεως απέβαλε ταύτην κατά το άρθρον 23 του Αστικού Νόμου του 1856, ως αποκτήσασ τη βουλήσει του αλλοδαπήν ιθαγένειαν, απέβαλε δε και την ιθαγένειαν ταύτην ως απομακρυνθείς της οικείας Χώρας, ανακτά αυτοδικαίως την ελληνικήν ιθαγένειαν άμα τη συμπληρώσει διετούς εν Ελλάδι.

Ισχύον Κώδικας Ελληνικής* Ιθαγενείας*

Κεφάλαιο Α' Κτήση ελληνικής ιθαγενείας

I. Με τη γέννηση

Άρθρο 1

- i. Το τέκνο Έλληνα ή Ελληνίδας αποκτά από τη γέννησή του την ελληνική ιθαγένεια.
- ii. Την ελληνική ιθαγένεια αποκτά από τη γέννησή του και όποιος γεννιέται σε ελληνικό έδαφος, εφόσον δεν αποκτά με τη γέννησή του αλλοδαπή ιθαγένεια ή είναι άγνωστησ ιθαγενείας.

II. Με αναγνώριση
Άρθρο 2

Αλλοδαπός που γεννήθηκε χωρίς γάμο των γονέων του και αναγνωρίστηκε νόμιμα ως τέκνο Έλληνα, έτσι ώστε να εξομοιώνεται πλήρως με γνήσιο τέκνο του πατέρα του, γίνεται Έλληνας από την αναγνώριση, αν κατά το χρόνο αυτόν είναι ανήλικος.

III. Με υιοθεσία
Άρθρο 3

Αλλοδαπός, που υιοθετήθηκε πριν την ενηλικίωσή του ως τέκνο Έλληνα ή Ελληνίδας, γίνεται Έλληνας από το χρόνο της υιοθεσίας.

IV. Με κατάταξη στις ένοπλες δυνάμεις
Άρθρο 4

- i. Ομογενείς αλλοδαποί εισαγόμενοι στις στρατιωτικές σχολές αξιωματικών ή υπαξιωματικών των ενόπλων δυνάμεων ή κατατασσόμενοι στις ένοπλες δυνάμεις ως εθελοντές, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, αποκτούν αυτοδίκαια την ελληνική ιθαγένεια από την εισαγωγή τους στις σχολές ή από την κατάταξή τους.
- ii. Ομογενείς αλλοδαποί κατατασσόμενοι ως εθελοντές σε καιρό επιστράτευσης ή πολέμου σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία μπορούν να αποκτήσουν την ελληνική ιθαγένεια με αίτησή τους στον Γενικό Γραμματέα της Περιφέρειας χωρίς άλλη διατύπωση.
- iii. Όσοι από τους αναφερόμενους στην προηγούμενη παράγραφο αποκτούν βαθμό αξιωματικού, μονίμου ή εφέδρου, αποκτούν αυτοδίκαια την ελληνική ιθαγένεια.
- iv. Ο στρατιωτικός όρκος που δίδεται από τους ομογενείς των παραγράφων 1, 2 και 3 αναπληρώνει τον όρκο του Έλληνα πολίτη.
- v. Τα τέκνα των ομογενών που αποκτούν την ελληνική ιθαγένεια σύμφωνα με τις προηγούμενες παραγράφους γίνονται Έλληνες από το ίδιο χρονικό σημείο, ύστερα από αίτηση του γονέα τους προς τον Γενικό Γραμματέα της Περιφέρειας, αν κατά το χρόνο υποβολής της αίτησης είναι ανήλικα και άγαμα.

V. Με πολιτογράφηση
Άρθρο 5

- i. Για τον αλλοδαπό, που επιθυμεί να αποκτήσει την ελληνική ιθαγένεια με πολιτογράφηση, απαιτείται να:
  - είναι ενήλικος κατά το χρόνο υποβολής της αίτησης πολιτογράφησης.
  - μην έχει καταδικασθεί τελεσίδικα, κατά την τελευταία δεκαετία πριν από την υποβολή της αίτησης πολιτογράφησης, σε ποινή στερητική της ελευθερίας τουλάχιστον ενός έτους ή, ανεξαρτήτως ποινής και χρόνου έκδοσης της καταδικαστικής απόφασης, για εγκλήματα προσβολών του πολιτεύματος, προδοσίας της χώρας, ανθρωποκτονίας από πρόθεση και επικίνδυνης σωματικής βλάβης, εγκλήματα σχετικά με την εμπορία και διακίνηση ναρκωτικών, τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες, διεθνή οικονομική εγκλήματα, εγκλήματα με χρήση μέσων υψηλής τεχνολογίας, εγκλήματα περί το νόμισμα, αντίστασης κατά της αρχής, αρπαγής ανηλίκων, κατά της γενετήσιας ελευθερίας και οικονομικής εκμετάλλευσης της γενετήσιας ζωής, κλοπής, απάτης, υπεξαίρεσης, εκβίασης, τοκογλυφίας, του νόμου περί μεσαζόντων, πλαστογραφίας, ψευδούς βεβαίωσης, συκοφαντικής δυσφήμισης, λαθρεμπορίας, εγκλήματα που αφορούν τα όπλα, αρχαιότητες, την προώθηση λαθρομεταναστών στο εσωτερικό της χώρας ή τη διευκόλυνση μεταφοράς ή προώθησής τους ή της εξασφάλισης καταλύματος σε αυτούς για απόκρυψη ή για παραβάσεις της νομοθεσίας για την εγκατάσταση και κίνηση αλλοδαπών στην Ελλάδα.
  - μην εκκρεμεί σε βάρος του απόφαση απέλασης.
- ii. Για τον αλλοδαπό που είναι αλλογενής απαιτείται επιπλέον να:
  - διαμένει νόμιμα στην Ελλάδα δέκα συνολικά έτη την τελευταία δωδεκαετία πριν από την υποβολή της αίτησης πολιτογράφησης. Για τον ανιθαγενή αλλοδαπό ή για τον αλλοδαπό που έχει αναγνωρισθεί ως πρόσφυγας αρκεί διαμονή στην Ελλάδα πέντε ετών μέσα στην τελευταία δωδεκαετία πριν από την υποβολή της αίτησης. Στον ανωτέρω κατά περίπτωση απαιτούμενο χρόνο δεν προσμετράται ο χρόνος που διάνυσε ο αλλοδαπός στην Ελλάδα ως

διπλωματικός ή διοικητικός υπάλληλος ξένης χώρας. Η χρονική προϋπόθεση της δεκαετούς διαμονής δεν απαιτείται γι' αυτόν που είναι σύζυγος Έλληνα ή Ελληνίδας, διαμένει τουλάχιστον επί μία τριετία στην Ελλάδα και έχει αποκτήσει τέκνο, καθώς και για εκείνον που έχει γεννηθεί και κατοικεί συνεχώς στην Ελλάδα. Για τους συζύγους Ελλήνων διπλωματικών υπαλλήλων που έχουν συμπληρώσει, οποτεδήποτε, ένα έτος διαμονής στην Ελλάδα και υπηρετούν στο εξωτερικό, προσμετράται για τη συμπλήρωση του παραπάνω χρόνου και ο χρόνος παραμονής τους στο εξωτερικό λόγω της υπηρεσίας των Ελλήνων συζύγων.

έχει επαρκή γνώση της ελληνικής γλώσσας, της ελληνικής ιστορίας και γενικά του ελληνικού πολιτισμού.

iii. Αθλητές Ολυμπιακών αθλημάτων που έχουν συμπληρώσει πενταετή νόμιμη παραμονή στην Ελλάδα κατά την τελευταία δωδεκαετία, μπορούν να αποκτήσουν την ελληνική ιθαγένεια, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 5 έως 9 του παρόντος Κώδικα, εφόσον έχουν δικαίωμα να αγωνιστούν στην αντίστοιχη ελληνική εθνική ομάδα, σύμφωνα με τους διεθνείς κανονισμούς του οικείου αθλήματος, μετά από εισήγηση της οικείας εθνικής ομοσπονδίας και σύμφωνη γνώμη της Ελληνικής Ολυμπιακής Επιτροπής.

Άρθρο 6: Δικαιολογητικά

Ο αλλοδαπός που επιθυμεί να πολιτογραφηθεί ως Έλληνας, υποβάλλει στο Δήμο ή την Κοινότητα του τόπου διαμονής του αίτηση πολιτογράφησης, που απευθύνεται προς τον Υπουργό Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και συνοδεύεται από: δήλωση πολιτογράφησης. Η δήλωση αυτή γίνεται ενώπιον του Δημάρχου ή Προέδρου της Κοινότητας με την παρουσία δύο Ελλήνων πολιτών ως μαρτύρων.

παράβολο, όπως τούτο καθορίζεται από την ισχύουσα, κάθε φορά, νομοθεσία.

Οι ομογενείς δεν υποχρεούνται στην καταβολή παραβόλου.

– αντίγραφο διαβατηρίου ή άλλου ταξιδιωτικού εγγράφου.

άδεια διαμονής ή άλλο αποδεικτικό έγγραφο νόμιμης διαμονής στη χώρα.

πιστοποιητικό γέννησης ή, σε περίπτωση ανυπαρξίας τούτου, πιστοποιητικό βάπτισης. Αν ο αλλοδαπός είναι πρόσφυγας και αδυνατεί να προσκομίσει πιστοποιητικό γέννησης, αρκεί η προσκόμιση της απόφασης χορήγησης σε αυτόν πολιτικού ασύλου.

εκκαθαριστικό σημείωμα ή αντίγραφο δήλωσης φορολογίας εισοδήματος του τελευταίου οικονομικού έτους.

Άρθρο 7: Διαδικασία πολιτογράφησης

i. Ο δήμος ή Κοινότητα εξετάζει την πληρότητα των δικαιολογητικών και διαβιβάζει την αίτηση μαζί με τα δικαιολογητικά στην αρμόδια για θέματα ιθαγένειας υπηρεσία της Περιφέρειας, η οποία εξετάζει, εάν πληρούνται οι προϋποθέσεις των παραγράφων 1 περ. α' και 2 περ. α' του άρθρου 5 για την περαιτέρω εξέταση της αίτησης από τον Υπουργό Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης. Αν δεν συντρέχουν οι πιο πάνω προϋποθέσεις, ο Γενικός Γραμματέας της Περιφέρειας απορρίπτει την αίτηση.

ii. Αν πληρούνται οι προϋποθέσεις αυτές, η αρμόδια υπηρεσία της Περιφέρειας ζητεί την προσκόμιση από τον αιτούντα πιστοποιητικού ποινικού μητρώου για δικαστική χρήση, πιστοποιητικού μη απέλασης και επιπλέον όσα στοιχεία κρίνει η ίδια ή ο ενδιαφερόμενος χρήσιμα για τη διαμόρφωση άποψης για τη γνώση της ελληνικής γλώσσας, ιστορίας και του ελληνικού πολιτισμού, καθώς και για το ήθος και την προσωπικότητά του. Στη συνέχεια ο φάκελος της υπόθεσης διαβιβάζεται στο Υπουργείο Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, μαζί με τα σχετικά δικαιολογητικά και τη γνώμη της αρμόδιας αστυνομικής αρχής του τόπου διαμονής του αλλοδαπού για θέματα που αφορούν στη δημόσια τάξη και ασφάλεια της χώρας.

iii. Μετά από την εξέταση του φακέλου η αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης καλεί τον αλλοδαπό σε συνέντευξη, σε συγκεκριμένο τόπο και χρόνο, ενώπιον της Επιτροπής Πολιτογράφησης του άρθρου 12, προκειμένου η Επιτροπή να διατυπώσει γνώμη προς τον Υπουργό Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης σχετικά με την επαρκή γνώμη της ελληνικής γλώσσας, ιστορίας και του ελληνικού πολιτισμού, καθώς και για το ήθος και την προσωπικότητά του. Η κλήση του αλλοδαπού σε συνέντευξη γίνεται με απόδειξη. Μη εμφάνιση του αλλοδαπού δικαιολογείται μόνο για λόγους ανωτέρας βίας. Σε περίπτωση αδικαιολόγητης μη εμφάνισης η αίτηση πολιτογράφησης απορρίπτεται από τον Υπουργό.

Άρθρο 8: Απόφαση πολιτογράφησης

i. Η πολιτογράφηση γίνεται με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

ii. Η απόφαση που απορρίπτει αίτημα πολιτογράφησης δεν αιτιολογείται. Υποβολή νέας

αίτησης για πολιτογράφηση επιτρέπεται μετά την παρέλευση έτους από την απόρριψη της προηγούμενης.

Άρθρο 9: Ορκωμοσία

- i. Η ελληνική ιθαγένεια αποκτάται με την ορκωμοσία του αλλοδαπού, που πρέπει να γίνει μέσα σε ένα έτος από τη δημοσίευση της απόφασης της πολιτογράφησης στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Η απόφαση πολιτογράφησης ανακαλείται, αν ο όρκος δεν δοθεί μέσα στην ετήσια προθεσμία.
- ii. Ο όρκος που δίδεται έχει ως εξής: «Ορκίζομαι να φυλάττω πίστη στην Πατρίδα, υπακοή στο Σύνταγμα και τους νόμους του κράτους και να εκπληρώνω ευσυνειδήτητα τα καθήκοντά μου ως Έλληνας πολίτης».
- iii. Ο όρκος δίδεται ενώπιον του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης μπορεί να ορίζεται ότι ο όρκος δίδεται ενώπιον άλλου οργάνου. Για την ορκωμοσία συντάσσεται σχετικό πρωτόκολλο.

Άρθρο 10: Πολιτογράφηση ομογενών που διαμένουν στο εξωτερικό

i. Η αίτηση πολιτογράφησης ομογενών που διαμένουν στο εξωτερικό υποβάλλεται στον Έλληνα Πρόξενο του τόπου κατοικίας τους, ο οποίος τη διαβιβάζει στον Υπουργό Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης με έκθεσή του, στην οποία περιλαμβάνονται απαραίτητως στοιχεία που τεκμηριώνουν την ιδιότητα του αιτούντος ως ομογενούς.

Μαζί με την αίτηση υποβάλλονται και τα εξής:

- δήλωση πολιτογράφησης, η οποία γίνεται ενώπιον του Προξένου, παρουσία δύο Ελλήνων πολιτών ως μαρτύρων.
- αντίγραφο διαβατηρίου ή άλλου ταξιδιωτικού – εγγράφου.
- πιστοποιητικό γέννησης ή, σε περίπτωση ανυπαρξίας τούτου, – πιστοποιητικό βάπτισης.
- πιστοποιητικό ποινικού μητρώου των αλλοδαπών – αρχών.

ii. Η αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, ύστερα από εξέταση των στοιχείων του φακέλου του ομογενούς και τη γνώμη του Υπουργείου Δημόσιας Τάξης για θέματα που αφορούν τη δημόσια τάξη και ασφάλεια, εισηγείται στον Υπουργό Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης την αποδοχή ή μη του αιτήματος για πολιτογράφηση.

iii. Οι διατάξεις των άρθρων 8 και 9 εφαρμόζονται και για την πολιτογράφηση του παρόντος άρθρου.

Άρθρο 11: Κτήση ελληνικής ιθαγένειας από τέκνα πολιτογραφουμένου

Τα τέκνα του αλλοδαπού ή της αλλοδαπής που πολιτογραφείται γίνονται Έλληνες, χωρίς άλλη διατύπωση, αν κατά την πολιτογράφηση είναι ανήλικα και άγαμα.

Άρθρο 12: Επιτροπή πολιτογράφησης

i. Στο Υπουργείο Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης συνιστάται πενταμελής Επιτροπή Πολιτογράφησης, η οποία αποτελείται από:
τον προϊστάμενο της Γενικής Διεύθυνσης Διοικητικής Υποστήριξης του – Υπουργείου Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης ως Πρόεδρο.
ένα – μέλος Δ.Ε.Π., στο γνωστικό αντικείμενο της Κοινωνιολογίας, Ανώτατου Εκπαιδευτικού Ιδρύματος, που προτείνεται από τον Πρόεδρο του οικείου τμήματος με τον αναπληρωτή του.

Ένα μέλος Δ.Ε.Π., στο γνωστικό αντικείμενο της – Ψυχολογίας, Ανώτατου Εκπαιδευτικού Ιδρύματος, που προτείνεται από τον Πρόεδρο του οικείου τμήματος με τον αναπληρωτή του.

τον προϊστάμενο της Διεύθυνσης – Αστικής και Δημοτικής Κατάστασης του Υπουργείου Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης

τον προϊστάμενο του οικείου Τμήματος Ιθαγένειας του – Υπουργείου Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης.

ii. Η Επιτροπή συγκροτείται με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης. Με την ίδια απόφαση ορίζονται οι αναπληρωτές του Προέδρου και των μελών της Επιτροπής. Χρέη γραμματέα της Επιτροπής Πολιτογράφησης ασκεί υπάλληλος του κλάδου ΠΕ Διοικητικού που υπηρετεί στη διεύθυνση Αστικής και Δημοτικής Κατάστασης

του Υπουργείου Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, που ορίζεται μαζί με τον αναπληρωτή του με την ίδια ανωτέρω απόφαση. Στην Επιτροπή Πολιτογράφησης συμμετέχει ως εισηγητής, χωρίς δικαίωμα ψήφου, ο υπάλληλος που χειρίζεται την υπόθεση.

iii. Η θητεία των μελών της Επιτροπής Πολιτογράφησης είναι διετής.

iv. Με απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης καθορίζεται η αμοιβή των μελών της Επιτροπής, του γραμματέα και του εισηγητή.

Άρθρο 13: Τιμητική πολιτογράφηση

Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται ύστερα από αιτιολογημένη πρόταση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, μπορεί να πολιτογραφηθεί Έλληνας, χωρίς να συντρέχουν οι προϋποθέσεις της παραγράφου 2 του άρθρου 5 και των άρθρων 6, 7 και 8, αλλοδαπός που προσέφερε στην Ελλάδα εξαιρετικές υπηρεσίες ή του οποίου η πολιτογράφηση μπορεί να εξυπηρετήσει εξαιρετικό συμφέρον της χώρας.

VI. Ειδικές περιπτώσεις κτήσης ιθαγένειας

Άρθρο 14

- i. Τέκνο που γεννήθηκε πριν από την 8.5.1984 από μητέρα Ελληνίδα κατά το χρόνο του τοκετού ή τέλεσης του γάμου από τον οποίο γεννήθηκε το τέκνο, γίνεται Έλληνας, αν δηλώσει τη σχετική βούλησή του στον Γενικό Γραμματέα της Περιφέρειας ή στην Ελληνική Προξενική Αρχή του τόπου της κατοικίας του ή της διαμονής του.
- ii. Τέκνο που γεννήθηκε από Έλληνα πατέρα και αλλοδαπή μητέρα πριν από την ισχύ του ν. 1250/1982 (16.7.1982), εφόσον θεωρείται γνήσιο σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 7 παράγραφος 3 του ανωτέρω νόμου, γίνεται Έλληνας, αν δηλώσει τη σχετική του βούλησή του στον Γενικό Γραμματέα της Περιφέρειας ή στην Ελληνική Προξενική Αρχή του τόπου κατοικίας του ή διαμονής του.
- iii. Η κτήση της ελληνικής ιθαγένειας στις περιπτώσεις των προηγούμενων παραγράφων διαπιστώνεται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας.
- iv. Τα τέκνα αυτών που αποκτούν την ελληνική ιθαγένεια, σύμφωνα με το παρόν άρθρο, γίνονται Έλληνες χωρίς άλλη διατύπωση, αν κατά την ημερομηνία της δήλωσης είναι ανήλικα και άγαμα.

Άρθρο 15

- i. Ομογενείς που κατοικούν σε χώρες της πρώην Σοβιετικής Ένωσης μπορούν να αποκτήσουν την ελληνική ιθαγένεια μετά από σχετική αίτηση προς την Ελληνική Προξενική Αρχή του τόπου κατοικίας τους εφόσον:
  - είναι ενήλικοι—
  - δεν μπορεί να διαπιστωθεί— η ελληνική τους ιθαγένεια βάσει των Συνθηκών Άγκυρας και Λοζάννης.
- ii. Την ελληνική ιθαγένεια αποκτά ο ομογενής, εφόσον δεν συντρέχουν οι αρνητικές προϋποθέσεις της περ. β' της παραγράφου 1 του άρθρου 5 του παρόντος νόμου, με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Για την ιδιότητά του ως ομογενούς γνωμοδοτεί τριμελής επιτροπή, η οποία αποτελείται από τον Έλληνα Πρόξενο, ως πρόεδρο, και δύο μέλη. Με απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Εξωτερικών ορίζονται τα μέλη κάθε επιτροπής και η αμοιβή τους. Οι οριζόμενοι ως μέλη της επιτροπής πρέπει να είναι Έλληνες πολίτες. Για τη διακρίβωση της ιδιότητας του ομογενούς η ανωτέρω επιτροπή καλεί τον ενδιαφερόμενο σε συνέντευξη και συνεκτιμά οποιαδήποτε στοιχεία προσκομίσει ο τελευταίος, από τα οποία μπορεί να συναχθεί η ιδιότητα του αυτή.
- iii. Η αίτηση με τα υποβληθέντα στοιχεία και τη γνωμοδότηση της Επιτροπής της Προηγούμενης παραγράφου για την ιδιότητα του αιτούντος ως ομογενούς διαβιβάζονται από την αρμόδια Προξενική Αρχή στην οικεία Περιφέρεια, προκειμένου να εκδοθεί η απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας. Πριν από την έκδοση της απόφασης του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας για τη χορήγηση της ελληνικής ιθαγένειας, γνωμοδοτούν ειδικές επιτροπές που συγκροτούνται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών, Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Εξωτερικών και Δημόσιας Τάξης, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Με την ίδια κοινή υπουργική απόφαση καθορίζεται ο αριθμός των επιτροπών, η αμοιβή των μελών τους και του γραμματέα τους, η τοπική αρμοδιότητα και ο τρόπος λειτουργίας τους. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, μετά από πρόταση των συναρμοδίων Υπουργείων, ορίζονται τα μέλη των ειδικών επιτροπών. Ένα από τα μέλη για κάθε ειδική επιτροπή ορίζεται υποχρεωτικά από την αντιπροσωπευτικότερη

οργάνωση των ομογενών της Περιφέρειας. Σε περίπτωση αδυναμίας προσδιορισμού της αντιπροσωπευτικότερης οργάνωσης ορίζεται ως μέλος της Επιτροπής εκπρόσωπος που προτείνεται από το Προεδρείο του Συμβουλίου Απόδημου Ελληνισμού.

Έργο των ανωτέρω ειδικών επιτροπών είναι, με βάση τα διαβιβασθέντα στοιχεία από την οικεία Προξενική Αρχή, η πρόσθετη γνωμοδότηση για την ιδιότητα ως ομογενών αυτών που ζητούν την ελληνική ιθαγένεια. Για τη διαμόρφωση της γνώμης τους οι εν λόγω επιτροπές συνεκτιμούν και τη συνέντευξη που δόθηκε στην τριμελή επιτροπή της προηγούμενης παραγράφου.

iv. Η ελληνική ιθαγένεια αποκτάται με τη δόση του όρκου από τον ομογενή. Ο όρκος δίδεται εντός έτους από τη δημοσίευση στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της απόφασης του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας, ενώπιον του Έλληνα Προξένου ή του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας. Ο τύπος του όρκου έχει ως εξής: «Ορκίζομαι να φυλάττω πίστη στην Πατρίδα, υπακοή στο Σύνταγμα και στους νόμους και να εκπληρώνω ευσυνείδητα τα καθήκοντά μου ως Έλληνας πολίτης». Για τη ορκωμοσία συντάσσεται σχετικό πρωτόκολλο. Μετά τη δόση του όρκου από τον ομογενή, τα ενήλικα και άγαμα τέκνα του γίνονται Έλληνες από τον ίδιο χρονικό σημείο και μαζί με το γονέα τους εγγράφονται στα μητρώα αρρένων και τα δημοτολόγια δήμου ή κοινότητας που επιθυμεί ο γονέας, με βάση τα στοιχεία που περιλαμβάνονται στην ανωτέρω απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας. Όσα από τα στοιχεία αυτά δεν καλύπτονται από την παραπάνω Απόφαση συμπληρώνονται με την προσκόμιση οποιουδήποτε πρόσφορου αποδεικτικού στοιχείου.

Κεφάλαιο Β' Απώλεια Ιθαγένειας

I. Λόγω κτήσης αλλοδαπής ιθαγένειας

Άρθρο 16

i. Αποβάλλει την ελληνική ιθαγένεια, μετά από άδεια του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, όποιος:

απέκτησε με τη βούλησή του αλλοδαπή ιθαγένεια ή—

ανέλαβε— δημόσια υπηρεσία σε αλλοδαπό κράτος, εφόσον η ανάληψη της υπηρεσίας κράτους. Η άδεια δύνανται για εξαιρετικούς λόγους να παρέχεται και μετά την κτήση της αλλοδαπής ιθαγένειας, οπότε η αποβολή της ελληνικής ιθαγένειας επέρχεται από την παροχή της άδειας.

ii. Αποβάλλει επίσης την ελληνική ιθαγένεια όποιος έχει αποκτήσει και αλλοδαπή ιθαγένεια, εφόσον γίνει δεκτή από τον πιο πάνω Υπουργό αίτησή του περί αποβολής της ελληνικής ιθαγένειας. Στην περίπτωση αυτή η αποβολή της ελληνικής ιθαγένειας επέρχεται από την αποδοχή της αίτησης.

iii. Η κατά την παρ. 1 άδεια παρέχεται και η κατά την παρ. 2 αποδοχή της αιτήσεως γίνεται μετά από γνώμη του Συμβουλίου Ιθαγένειας. Δεν δύνανται να παρασχεθεί ή να γίνει δεκτή αίτηση, εάν ο αιτών υπέχει ή καθυστερεί στρατιωτική υποχρέωση ή διώκεται για κακούργημα ή πλημμέλημα.

II. Λόγω εκπτώσεως

Άρθρο 17

i. Μπορεί να κηρυχθεί έκπτωτος της ελληνικής ιθαγένειας:

όποιος ανέλαβε δημόσια— υπηρεσία σε αλλοδαπό κράτος και, μετά από πρόσκληση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης προς αυτόν να απόσχει εντός οριζόμενης προθεσμίας από την υπηρεσία αυτή, ως αντίθετη προς τα συμφέροντα της χώρας, εμμένει σε αυτή και

όποιος κατά τη διαμονή του στην αλλοδαπή ενήργησε προς— όφελος αλλοδαπού κράτους πράξεις ασυμβίβαστες προς την ιδιότητα του Έλληνα και αντίθετες προς τα συμφέροντα της Ελλάδας.

ii. Η κατά την προηγούμενη παράγραφο έκπτωση απαγγέλλεται με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, μετά από αιτιολογημένη σύμφωνη γνώμη του Συμβουλίου Ιθαγένειας, η δε απώλεια της ιθαγένειας επέρχεται με δημοσίευση της απόφασης αυτής στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

iii. Η κατά το άρθρο αυτό κήρυξη κάποιου ως εκπτώτου της ελληνικής ιθαγένειας ενεργεί ατομικά και δεν επηρεάζει την ιθαγένειά του, της συζύγου και των ανήλικων ή ενήλικων τέκνων του.

III. Λόγω δήλωσης αποποίησης

Άρθρο 18

Επιτρέπεται η αποποίηση της ελληνικής ιθαγένειας, εφόσον ο ενδιαφερόμενος είναι

ενήλικος, δηλώνει ότι έχει παύσει να υφίσταται πλέον γνήσιος δεσμός του με τη Χώρα και διαμένει στην αλλοδαπή. Για την αποποίηση υποβάλλονται δήλωση ενώπιον του Έλληνα προξένου του τόπου διαμονής του ενδιαφερομένου και αίτηση προς τον Υπουργό Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης. Η αποδοχή της αίτησης γίνεται ύστερα από σύμφωνη γνώμη του Συμβουλίου Ιθαγένειας, με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Ο χρόνος απώλειας της ιθαγένειας ανατρέχει στο χρόνο αποδοχής της αίτησης.

IV. Απώλεια της ελληνικής ιθαγένειας τέκνων πολιτογραφηθέντων Ελλήνων

Άρθρο 19

i. Τα τέκνα πολιτογραφηθέντων Ελλήνων, τα οποία έγιναν Έλληνες σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 11, μπορούν να αποβάλλουν την ελληνική ιθαγένεια, αν:

είναι αλλογενή—

διατηρούν την ιθαγένεια που— είχαν κατά την πολιτογράφηση του γονέα τους και δηλώσουν τη θέλησή τους για— αποβολή της ελληνικής ιθαγένειας στο Δήμαρχο ή στον Πρόεδρο της Κοινότητας ή στην Ελληνική Προξενική Αρχή του τόπου κατοικίας τους ή της διαμονής τους, μέσα σε ένα έτος από την ενηλικίωσή τους. Αντίγραφο της δήλωσης υποβάλλεται αμέσως από τις παραπάνω αρχές στο Υπουργείο Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης.

ii. Για την αποβολή της ελληνικής ιθαγένειας εκδίδεται απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

V. Λόγω υιοθεσίας από αλλοδαπό

Άρθρο 20

Έλληνας που υιοθετήθηκε πριν την ενηλικίωσή του ως τέκνο αλλοδαπού, δύναται μετά από αίτηση του υιοθετήσαντος, εάν αποκτά την ιθαγένεια αυτού, να αποβάλλει την ελληνική ιθαγένεια με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, ο οποίος εκτιμά της ειδικές συνθήκες, μετά από γνώμη του Συμβουλίου Ιθαγένειας. Η αίτηση δεν μπορεί να γίνει δεκτή, εάν ο υιοθετηθείς υπέχει ή καθυστερεί στρατιωτική υποχρέωση ή διώκεται για κακούργημα ή πλημμέλημα.

VI. Απώλεια με δήλωση λόγω γάμου με Έλληνα

Άρθρο 21

Αλλοδαπή που απέκτησε την ελληνική ιθαγένεια λόγω του γάμου της με Έλληνα και διατηρεί αλλοδαπή ιθαγένεια, αποβάλλει την ελληνική ιθαγένεια, αν δηλώσει τη σχετική βούλησή της στον Γενικό Γραμματέα της Περιφέρειας ή στην Ελληνική Προξενική Αρχή του τόπου της κατοικίας της ή διαμονής της. Για την αποβολή της ελληνικής ιθαγένειας εκδίδεται διαπιστωτική απόφαση του Γενικού Γραμματέα της οικείας Περιφέρειας.
Κεφάλαιο Γ' Ανάκτηση ελληνικής περιφέρειας

Άρθρο 22

Ελληνίδα που απέβαλε την ελληνική ιθαγένεια λόγω γάμου της με αλλοδαπό την ανακτά, αν δηλώσει τη σχετική βούλησή της στον Γενικό Γραμματέα της Περιφέρειας ή στην Ελληνική Προξενική Αρχή του τόπου κατοικίας της ή διαμονής της.

Άρθρο 23

Τέκνο που γεννήθηκε από Ελληνίδα μητέρα και απώλεσε την ελληνική ιθαγένεια, λόγω νομιμοποίησης ή αναγνώρισης από αλλοδαπό πατέρα, την ανακτά, αν δηλώσει τη σχετική βούλησή του στον Γενικό Γραμματέα της Περιφέρειας ή στην Ελληνική Προξενική Αρχή του τόπου κατοικίας του ή διαμονής του. Τα τέκνα αυτών που αποκτούν την ελληνική ιθαγένεια, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου αυτού, γίνονται Έλληνες, αν κατά την ημερομηνία της δήλωσης είναι ανήλικα και άγαμα.

Άρθρο 24

Η ανάκτηση της ελληνικής ιθαγένειας στις περιπτώσεις των προηγούμενων άρθρων διαπιστώνεται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της οικείας Περιφέρειας.

Σύνταγμα της Ελλάδος*♣

Άρθρο 4, παράγραφος 3

Έλληνες πολίτες είναι όσοι έχουν τα προσόντα που ορίζει ο νόμος. Επιτρέπεται να αφαιρεθεί η ελληνική ιθαγένεια μόνο σε περίπτωση που κάποιος απέκτησε εκούσια άλλη ιθαγένεια ή που ανέλαβε σε ξένη χώρα υπηρεσία αντίθετη προς τα εθνικά συμφέροντα, με τις προϋποθέσεις και τη διαδικασία που προβλέπει ειδικότερα ο νόμος.

Αστικός Κώδικας*♣

Άρθρο 29: Απόκτηση και απώλεια ιθαγένειας

Η απόκτηση και η απώλεια από ένα πρόσωπο της ιθαγένεια μιας πολιτείας ρυθμίζονται από το δίκαιο της πολιτείας αυτής.

Άρθρο 30: Έλλειψη ιθαγένειας και συνήθους διαμονής

Εφόσον ο νόμος δεν καθιερώνει άλλη ρύθμιση, αν το πρόσωπο δεν έχει ιθαγένεια, εφαρμόζεται στη θέση του δικαίου της ιθαγένειας το δίκαιο της συνήθους διαμονής και, αν δεν έχει συνήθη διαμονή, το δίκαιο της απλής διαμονής.

Άρθρο 31: Πολλαπλή ιθαγένεια

Αν το πρόσωπο έχει ελληνική και ξένη ιθαγένεια, ως δίκαιο της ιθαγένειας εφαρμόζεται το ελληνικό δίκαιο.

Αν το πρόσωπο έχει πολλαπλή ξένη ιθαγένεια, εφαρμόζεται το δίκαιο της πολιτείας με την οποία συνδέεται στενότερα.